

RESPONSABIL CULTURAL SAU PLASATOR DE BILETE?

Zilele acestea sînt în viața organizațiilor U.T.C. marcate de evenimentul alegerilor noilor membri ai comitetelor și birourilor U.T.C., prilej de analiză atentă prin confruntare, între rezultatele concrete obținute și ceea ce s-a propus a se înfăptui.

Am purtat lungi discuții cu actualii secretari ai organizațiilor U.T.C. din întreprinderile „Timpuri noi”, „7 Noiembrie”, „Întreprinderea de optică Română” și „Select”, încercînd în un bilanț premergător celui ce-l vor prezenta în fața adunărilor generale.

Si dintr-o dată, am găsit organizațiile unor întreprinderi atât de deosebite ca profil, unite sub zodia aceleiași absențe a responsabilului cultural.

Noiembrie!), alt responsabil se află tot în concediu de boală (Select) iar responsabilul cultural de la I.O.R. răspunde de acest resort doar de două luni, deci nu e încă în temă (?).

Nu mai organizația de la Timpuri noi se bucură de privilegiul de a avea un responsabil cultural, același de la alegerile trecute, dar care prin lipsa de inițiativă nu iese din liniile profilului responsabilului cultural pe care-l vom schița.

Ce au făcut secretarii U.T.C. de la organizațiile mai sus citate? S-au angajat ei înșiși în aceste organizații pasivă a tinerilor din organizațiile respective și îngrijitoare. Nu dovedește aceasta că prezenta responsabilului cultural nu înseamnă pentru ei mai mult decît absența lui?

Am întrebat cîtiva tineri care ne făceau propuneri curajoase privind modul de or-

ganizare al acțiunilor culturale, de ce nu s-au angajat ei înșiși în conducerea lor?

„Nu-mi place să fiu responsabil cultural, să mă duc la fiecare să-l rog să înființeze un proiect sau să facă un abonament! În acest răspuns spontan am reperat o futură: discreditarea funcției de conducător, de inițiator al acțiunilor culturale pentru că cei ce au exercitat-o n-au contribuit prin calitatea muncii lor la prestigiu ei. Dar să! facem distincție între prestigiul funcției culturale-educative (acesta există!) și prestigiul celui ce o exercită.

Despre acest prestigiu am aflat mai mult consultînd planurile de muncă. Am găsit ca sarcină propusă de către responsabilii preocuparea de bilete la spectacole, cinematografe, considerîndu-se, desigur că un spectacol bine ales, de calitate, îl ajută la atingerea celor două scopuri ale muncii sale de organizație: culturale și educative.

Dar de la propunere pînă la realizare s-a pierdut, oricît ar părea de paradoxal — tocmai scopul sarcinii propuse

și atunci un aspect secundar — procurarea de bilete — a devenit din mijloc de realizare al acțiunilor educative, scop în sine.

Din această cauză la „Întreprinderea Select” și „7 Noiembrie” colaborarea cu responsabilul sindical a dus la anularea rolului responsabilului U.T.C., sau la transformarea lui în plasator de bilete venite prin străduințele sindicatului. Și atunci ne explicăm de ce tinerii văd greutatea muncii educative în plasarea de bilete, nu în plusul de informare cerut, de necesitatea de a fi la curent cu ultimele noutăți artistice și culturale, de dificultatea cultivării spiritului de discernămint pentru a face o recomandare valabilă colegilor ce îi se adresează cu încredere.

Întrebare: Alegeți dv. spectacolele la care difuzați bilete?

Răspuns: Nu!

Întrebare: Mergeți des la teatru?

Răspuns: Nu prea am timp.

Întrebare: Ce piesă ați văzut ultima oară și cînd?

Răspuns: Nu-mi aduc prea bine aminte, dar am fost cam acum o lună... (alții ne-au răspuns, acum 2 luni).

Lipsa de perspectivă și orientarea spre problemele minore, ținînd de domeniile adiacente ca și lipsa inițiativelor interesante din partea conducătorului cultural a avut ca rezultate: o muncă monotună și îndepărtată cu mult de ceea ce ar fi trebuit ea să fie, inhibarea inițiativelor tinerilor și, mai mult, repercusiuni în întreaga viață de organizație.

De aceea, solicităm ajutorul tuturor tinerilor pentru refacerea adevăratului profil al celui ce se ocupă de problemele lor culturale și educative și pentru trasarea unor jaloane nu după hotărârile minoritate de comoditate și neînțelegere ci după proporțiile lor principale, în aceste momente cînd tinerii își aleg reprezentanții în birourile și Comitetele U.T.C.

ADELIA IVANOV

FILME DOCUMENTARE PE TEME AGRICOLE

Recent „cinematograful” documentar a agriculturii noastre este bogat în filme documentare și aproape 1.800 de filme pe teme agricole. În colaborare cu Uniunea regională a cooperativelor agricole de producție, și I.C.R.S. Ploiești, Consiliul agricol re-

gional Ploiești a selectat și trimis în satele regiunii peste 320 de filme documentare și a numărul aparatelor de proiectie pentru diafilme în cooperativile agricole au crescut cu peste 200.

ION TEOHARIDE

Scenă din poemul dramatic „Miorța” de Valeriu Anania prezentat de colecțiul Teatrului „Barbu Delavrancea”.

Delta mare o mînd întînsă spre mare. Ca niște degete, brațele Dunării se desfac printre ceata și grindin dăruind acestor pămînturi noi pulul și temperatura vieții. Dar, totodată, aida una unei mîini Dunărea adună, din cînd în cînd, roadele proprii sale dărnice. În acest paradis acvatic, împins de vegetație și păsări, zeci de soiuri de pește vin să-și perpetueze specia ca într-o ideală maternitate. În Delta sîrșitul toamnei încheie o neobișnuită recoltă începută — cum numai în legendele fabuloase ale Egiptului s-au pomenit — în martie.

În nopțile întinse și reci ale lui octombrie, între pereții de stuf și de sălci, mîi și mîi de cai putere răscolesc apele și tulbură adîncurile. De la Periprava, de la Gorgova, Crisan, Jurilofca, Sfîntu Gheorghe, Sulina, de la Mîla 23, „mîna” Deltei adună bogățiile toamnei.

Intr-una din ultimele dimineți urmăm în hala frigorifică Tulcea, descărcarea peștelui culecit noaptea din 24 de puncte. Fusesse o zi noroasă pentru pescarii și, de ce nu am spune-o — pentru privitori: nu în flece și pozi orizontului o tonă de morun! Trei aceiași 463 kg și 50 kg trei tone negre. Arădată de 12 pescari care-l prînsese prima peste 5.000 lei. Vizita la hala frigorifică este o adevărată lecție de ihtiologie. De la anghilă, peștele sarpă care străbate 20.000 km. din Marea Sargasum pînă la gurile Du-

nării, de la biban, caras, și pînă la speciile oceanice descărcate din ce în ce mai des la hala frigorifică. Astfel, Tulcea a devenit bază „oceanică”. Aici, s-a construit cel mai mare frigorifer din țară — 6.000 tone capacitate de înmagazinare, ce ca asigură continuu materie primă fabricii de conserve.

— Prin valorificarea crescînd a peștelui oceanic — ne spune directorul adjunct al fabricii, tovarășul Cornel Vasilescu — vom amplifica producția de urf a trimestru-

ficient pentru ca 200—300 de kg de pește să fie descolți. Un fel de rădoare enorme care se mișcă concentric despătește peștele de armura-i structurată. Apoi, ghilintine rapide îl decapitează. Înnotătoare, acripiere dorsale sint fierdruite în cîteva clipe de iteala pinzelor acționare electric. Agilitatea tinerelor femei care mînuiesc aceste agregate aminteste, paradoxal, rapiditatea și suplețea peștelui în apă. Capetele nesădișorii somni, ale lacomelor știuci care făceau în

rea tonci de pește mărunt, pînă la Tulcea adăusuri de prelucrare o inmulțesc de încă cinci ori, ajungîndu-se la 45.000 lei. tonă. Aceasta e valoarea sîdelului, gainina ce intră și în componența unor lacuri industriale.

Dar, să revenim la aceste „trunchiuri” de pește pe care mașini de porționat le fragmentează după mîrimea cutiilor de conserve. Sărat, dat prin fînd, așezat în tăvișe rînduite apoi într-un fel de scrîncob cu 37 de talgere, peștele parcurge draconica

toată țara, Uneori, din păcate și etichetele tipărite la Întreprinderea poligrafică „Luceafărul” din București au nevoie de maturizare. Din neglijență, sint expediate mai late decît cutiile — ultima oară cu 3 mm, au trebuit îngustate manual. La „marinat de staurid” este necesar reștampilarea a un milion de etichete: în loc de 3,73 lei cît i-au stabilit prețul tipograful bucureșten, la 3,70 cît costă de fapt, cutia de 200 gr.

Am plecat tîrziu din fabrică. Două tinere inginiere, Sevostita Mirea și Magdalena Pojar, a căror vechime se numără cu zilele, răspundeau de producția întregului schimb: 15 tone conserve.

400.000 hectare, marea eden piscicol Delta Dunării constituie la ora actuală un amplu subiect de cercetare: producerea de puieți și sporirea cantităților de pește pentru consumul pieții. Se acclimatizează o nouă specie, peștele fitofag (crește rapid, se hrănește cu plante acvatice) alături de puieții de crap îngrijit la Rusca (3.000 ha), în pepiniera Sîmpoc, vor alimenta incinta Pardină (22.000 ha) și încă multe alte unități lagunare.

Cu pinzele ei de ceață, toamna a coborît demult asupra Deltei. Dar, acest paradis acvatic pregătește viitoare recolte, adună cu încă un braț bogății oceanice.

VIORICA DIACONESCU

Al patrulea braț al Deltei: SPRE OCEAN

lul III, împusă de abundența pescuitului în Delta — pe tot parcursul anului. Pentru prima oară am produs conserve din pește oceanic. 2.000 tone staurid, macrounii tip „Atlantic”, cît ajumat etc. Rămîne astfel pieștii mai mult pește proaspăt de apă dulce. De altfel, producția suplimentară din acest an, 160.000.000 cutii, este aproape egală cu producția realizată în anul 1965.

Vizităm fabrica de conserve de pește. Aici, timpul se comprimă: cinci minute sint su-

bală imposibilă viața altor specii pămînce, arată falnic. Și, nici măcar perspectiva unei burse pescărești nu le înnobilează! Împreună cu artiștii, peștele și cîșerele se vor transforma în fînd. Fînd de pește, ideal îngăduimînt agricol.

Soltzi, metamorfozaji în guanin și pot impondabi unghie cochetelor. Da, sîdelul din trusa manechuristei se fabrică aici, în Delta, din argintul pielei mișcutei aternine și din solzi. Stația de guanină de la Sulina dublează valo-

area tonci de pește mărunt, pînă la Tulcea adăusuri de prelucrare o inmulțesc de încă cinci ori, ajungîndu-se la 45.000 lei. tonă. Aceasta e valoarea sîdelului, gainina ce intră și în componența unor lacuri industriale.

Dar, să revenim la aceste „trunchiuri” de pește pe care mașini de porționat le fragmentează după mîrimea cutiilor de conserve. Sărat, dat prin fînd, așezat în tăvișe rînduite apoi într-un fel de scrîncob cu 37 de talgere, peștele parcurge draconica

toată țara, Uneori, din păcate și etichetele tipărite la Întreprinderea poligrafică „Luceafărul” din București au nevoie de maturizare. Din neglijență, sint expediate mai late decît cutiile — ultima oară cu 3 mm, au trebuit îngustate manual. La „marinat de staurid” este necesar reștampilarea a un milion de etichete: în loc de 3,73 lei cît i-au stabilit prețul tipograful bucureșten, la 3,70 cît costă de fapt, cutia de 200 gr.

Am plecat tîrziu din fabrică. Două tinere inginiere, Sevostita Mirea și Magdalena Pojar, a căror vechime se numără cu zilele, răspundeau de producția întregului schimb: 15 tone conserve.

400.000 hectare, marea eden piscicol Delta Dunării constituie la ora actuală un amplu subiect de cercetare: producerea de puieți și sporirea cantităților de pește pentru consumul pieții. Se acclimatizează o nouă specie, peștele fitofag (crește rapid, se hrănește cu plante acvatice) alături de puieții de crap îngrijit la Rusca (3.000 ha), în pepiniera Sîmpoc, vor alimenta incinta Pardină (22.000 ha) și încă multe alte unități lagunare.

Cu pinzele ei de ceață, toamna a coborît demult asupra Deltei. Dar, acest paradis acvatic pregătește viitoare recolte, adună cu încă un braț bogății oceanice.

VIORICA DIACONESCU

lul III, împusă de abundența pescuitului în Delta — pe tot parcursul anului. Pentru prima oară am produs conserve din pește oceanic. 2.000 tone staurid, macrounii tip „Atlantic”, cît ajumat etc. Rămîne astfel pieștii mai mult pește proaspăt de apă dulce. De altfel, producția suplimentară din acest an, 160.000.000 cutii, este aproape egală cu producția realizată în anul 1965.

Vizităm fabrica de conserve de pește. Aici, timpul se comprimă: cinci minute sint su-

CARACTERUL STIMULATOR AL NORMĂRII ȘTIINȚIFICE

Intr-un număr de întreprinderi industriale se experimentează în prezent extinderea normelor științifice fundamentate — elementul esențial în aprecierea muncii prestate. Ne-am propus un tur de orizont pe marginea modului în care decurge aplicarea măsurilor preconizate, a concluziilor ce se desprind din analizele făcute. Întreprinderea la care ne-am oprit — Combinatul de industrializare lemnelui Pitești. Interlocutori — ing. Teofil Crăciun, șeful serviciului de pregătire a fabricației, și tehnicianul normator Ion Ungureanu.

— Elaborarea și introducerea la locurile de muncă a normelor de muncă științifice fundamentate, ne spune Ion Crăciun, presupune, de la început, punerea la punct a sub toate aspectele, a procesului de producție. Am început mai întîi cu fabrica de plăci fibro-lemnoase care intra prima în revizie generală.

Chiar din timpul efectuării reviziei și apoi încă o perioadă de 25 de zile eforturile au fost îndreptate spre punerea la punct a fabricației pentru a

ajunge cît mai aproape de parametrii optimi de funcționare a utilajelor și instalațiilor. În paralel, prin decizia conducerii întreprinderii, toate serviciile au avut sarcini concrete în sensul asigurării complete a tuturor condițiilor tehnico-materiale care concure la obținerea producției. Au fost invitați apoi să-și spună cuvîntul normatorii.

— Deoarece în fabrică se luca în regie și procesul de producție este automatizat, elaborarea normelor științifice fundamentate pentru muncă în acord a impus găsirea de soluții adecvate, care să faciliteze elaborarea și experimentarea normelor. Acțiunea grupei de normare a constat în fotografierea zilei de lucru, fotocronometrarea, cronometrarea timpului efectiv, fotografiile instantanee. Fiecare loc de muncă, observat minimum 5 zile. Apoi, în birou, prelucrarea datelor, discuții, confruntări de opinii și, în sfîrșit, pe baza analitică de calcul, elaborarea normelor. În luna octombrie muncă în acord s-a introdus în toată fabrica.

— Cum contribuie introducerea normelor de muncă științifice fundamentate la înțărirea cointeresării materiale a colectivului și pe această bază la ridicarea pe o treaptă superioară a eficienței economice a întreprinderii?

— Răspunsul poate fi rezumat într-o singură frază: i noile măsuri permit ca retribuirea să se facă în strînsă legătură cu cantitatea și calitatea muncii prestate. Pînă acum, în obținerea salariului un rol determinant îl avea cantitatea produselor rezultate. Fapt care aducea prejudicii serioase fabricii. Să fiu mai explicit: comenziile P.F.L., pe care le executăm, au grosimi variînd între 3,2—6 mm. Valoarea lor este invers proporțională cu grosimea. Dar cele cu grosimi mari se lucrează mult mai ușor, exigențele de calitate sînt mai mici. Motiv pentru care muncitorii le preferau. Planul se realiza fizic dar nu și pe sortiment. Dacă avem în vedere că plăcile fibro lemnoase de grosimi mici sint mult solicitate la export este evident

efectul negativ generat de această stare de lucruri. Acum însă, prin noul sistem, orientarea către perfecționarea cu precădere a celor de 3,2 mm este vizibilă. Un exemplu? În primele zece zile ale lunii septembrie s-au realizat doar 985 tone, în aceeași perioadă a lunii octombrie 1.200 tone. Din producția totală de 17 zile a acestei luni, peste 90 la sută dintre lucrări sint de calitate I.

— La aceasta a contribuit și faptul că normele științifice fundamentate prevăd ca la reviziile săptămînale ale utilajelor să participe direct oamenii care le deservesc. Pentru aceste lucrări se primește un spor de regie care se adaugă la salariul tarifaj și, ca urmare, cointeresarea materială intervine ca un principal factor stimulator. De asemenea, trecerea unei părți din muncitorii auxiliari în acord indirect — în funcție de realizarea sarcinilor de plan pe întreaga fabrică — asigură un

mai mare măsurd participarea lor la bunul mers al producției.

— Care este stadiul acțiunii în celelalte fabrici ale combinatului?

— Conform eșalonării în timp, grupa de normale a elaborat noile norme la fabrica de cherestea rășinoasă. Apoi vor urma fabricile de fofoase, placaj, parchete etc. urmind ca acțiunea să fie încheiată la termenele prevăzute pentru asigurarea datelor necesare formulării concluziilor.

Punem punct aici discuției purtate la CIL-Pitești. Rezultatele obținute în aplicarea normelor de muncă științifice fundamentate permit de pe acum să se întrevadă consecințele favorabile ale extinderii lor, rolul activ pe care-l au în îmbunătățirea cointeresării oamenilor muncii, în rezultatele activității întreprinderii și dinamizarea pe această bază a producției.

GH. GHIDRIGAN

ACTUALITATEA

COLECȚII RARE

Rod al pasiunii pentru munca instructiv-educativă a elevilor, profesorul de biologie Iuliu Hanghal, din Ludus, a strîns în decursul anilor o bogată și variată colecție botanică, numismatică și piese de arheologie. Rețin atenția, în mod deosebit, cele 400 de păsări împătate reprezentînd aproape toate speciile din țară, o colecție cuprinzînd 500 de ouă și cuiburi de păsări sălbatice, 2.000 de exemplare de insecte, mai multe reptile, pești împătați, printre care și un somn în greutate de 10 kg. La toate acestea se mai adaugă numeroase unelte de muncă din epoca de piatră și a bronzului, vase ceramice de proveniență dacică și romană, monede și bancnote vechi.

SIMPOZION

Orășul Lugoj găzduiește azi și mîine lucrările unui interesant simpozion cu tema „Contribuția școlii de cultură generală la educarea elevilor în spiritul umanismului socialist”, organizat de Societatea de științe istorice și filologice din R.S.R. Cadre didactice, universitare și din școlile de cultură generală, specialiști de la Institutul de științe pedagogice prezintă referate despre umanismul european și umanismul popular românesc, ca trepte spre umanismul socialist, relația umanism contemporan — umanism socialist, analizează modul, știle prin care studiul istoriei, al literaturii și limbilor în școala generală contribuie la educarea elevilor în spiritul umanismului socialist.

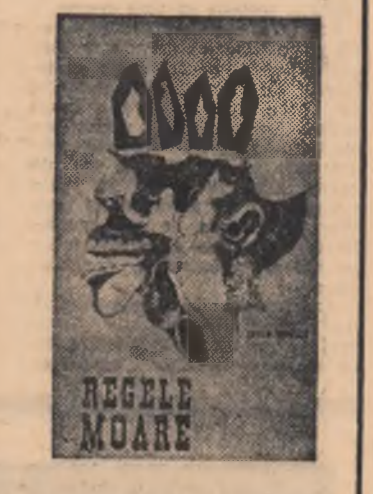

MODA DE IARNĂ LA BRAȘOV

„Cum și cu ce ne îmbrăcăm în diferite împrejurări?” Iată o întrebare pe care tinerii și-o pun destul de des, fără a cunoaște însă totdeauna răspunsul corect. Comitetul ordinesc Brașov al U.T.C. și-a propus să vină în sprijinul lor, organizînd în acest scop o paradă a modei găzduită în sala teatrului muzical. În prezența cîtorva sute de băieți și mai ales fete, din toate întreprinderile și instituțiile orașului, s-au prezentat zeci

de modele de rochii și costume realizate de unități brașovene. Paradă model a fost însoțită de explicarea caracteristicilor vestimentelor, a ocaziilor și sezonului în care se îmbracă, precizînd întreprinderile în care au fost confecționate, precum și prețul fiecăreia. Prezentarea modelelor a fost alternată cu muzică tipică românească interpretată de tineri amatori din Brașov.

R. L.

FOTOGRAFIE pentru albumul dv

„AMIRALUL DE AUR”

În lumea sportivilor i se spune „Amiralul de aur” deși n-a condus niciodată vreun flotă. În schimb, este cel mai cunoscut căpitan al „escadrilelor” românești de caiac-canoe, laureate în toate competițiile europene și mondiale din ultimii ani. Aflat dintodeauna pe cel mai înalt podul al învingătorilor, Aurel Vernescu este de bună seamă singurul canotor de pe continent cu un palmares de mulți campioni europeni și mondiali, un colecționar demn de învidiat; peste 20 de medalii de aur. În drumul său de pe pista argintie a lacurilor Snagov, Jajca,

Grunau, Sagami sau Duisburg pe treapta de onoare a medaliaților naționali, olimpici sau mondiali, nu există nimic spectaculos, fapt mărturisit cu modestie de campion: „pasiunea mea este îmbrățișată de mii de tineri care ca și mine muncesc, învață, se antrenează...”

În cartea sa de vizită atît de prestigioasă mai stî scris: student în anul IV la I.C.F. Dincolo de canotaj Vernescu a îndrăgîit pistele de zăpadă, a donat pastune cîreia îi va rămîne fidel dacă ne gîndim la amănuntul că soția sa Ana Scherer Vernescu este o schioare cunoscută.

SPECTACOL

Dan Al. Ionescu și Emil Popescu-Mac, studenți la arhitectură, expun în calitate de graficieni 16 lucrări destinate afișului de spectacol în chiar holul institutului, cu toate avantajele și vicisitudinile unei asemenea „săli” — lucrările sînt văzute de multă lume — în hol e un veșnic dute-vino, dar în mare grabă — holul fiind un loc de trecere și nu de reflecție. Dar tocmai această vizionare rapidă la care e obligat vizitatorul scoate în evidență calitatea primordială a celor doi graficieni: pregnanța lucrărilor extrem de sugestive chiar pentru colie ce aruncă o singură privire, așa cum se întîmplă de fapt cu orice privitor de afiș. Dan Ionescu și Emil Popescu surprind ideea centrală a textului dramatic propus și-l fixează excelent. La Dan Ionescu, linia e mai tăioasă, culoarea mai sumbră, cerută poate și de tematica repertoriului, aproape în întregime ales dintre piesele de teatru evocînd al doilea război mondial. Mac-Popescu e mai spiritual — ironic, desenul e mai sugerat, mai puțin crud, dar realizarea temelor sale — dramaturgie shaqpeariană și modernă — nu e cu nimic mai puțin izbită.

Reușita lucrărilor în speță ar putea constitui și o sugestie pentru teatre în direcția organizării unui concurs de afișe pe tematica repertoriului în curs, de obicei anunțat prin afișe tipografice anodine, neatrăgătoare.

V. T.

„PIATRA SOARELUI” — BUSOLA NAVIGATORILOR VIKINGI

Printre enigmatice care preocupă pe istorici se numără pînă nu de mult și secretul orientării precise a corăbilor vikinge. Se știe că temerarii navigatori de acum 1000 de ani au parcurs distanțe enorme pentru vremea aceea: pornind din fîrdurile înghețate ale peninsulei Scandinave ei au ajuns în Mediterana și, traversînd Atlanticul, au fost primi europeni care au debarcat pe coastele Americii, cu aproape cinci secole înaintea lui Columb. Singura indicație rămasă privind orientarea nefricților marinarilor a nordului era legenda despre misterioasa „piatră a soarelui”, care ar fi servit la determinarea poziției vasului. Această informație, apocriafă pentru istorici și arheologi, a dat însă de gînd unu foarte tînr elev danez — Jorgen Jensen — în vîrstă de numai 12 ani. El știa că

aviatorii folosesc un compas de zbor echipat cu un filtru polarizant cu ajutorul căruia se poate determina poziția soarelui chiar cînd acesta este acoperit de nori sau a dispărut sub linia orizontului. El a presupus că vikingii ar fi folosit un instrument asemănător. Cu ajutorul unui arheolog și al unui bijutier s-a stabilit că printre mineralele cunoscute vikingilor și care au proprietatea de a polariza lumina se numără și un cristal transparent — cordieritul. Acest cristal își schimbă culoarea de la galben la albastru cînd lumina solară face un unghi de 90 de grade cu aza cristalinului. Pentru a verifica această ipoteză s-a făcut o experiență de navigație determinîndu-se poziția soarelui cu ajutorul unui cristal de cordierit și ale unor mijloace moderne. Rezultatele au fost edificatoare: concordanța era aproape perfectă, înregistrîndu-se doar

o eroare de 2,5°. „Busola” vikingă putea determina poziția soarelui chiar cînd acesta coborîse cu 7° sub linia orizontului.

Astfel, un băiat de 12 ani, a delegat secretul navigației vikingilor și legendarei „pietră a soarelui”.

CEL MAI LUNG POD DIN EUROPA

va fi construit între insula Oeland și coasta orientală a Suediei. Podul, cu 155 arcade de 36 metri și lat de 13 metri, va străbate 6.060 m. Întreaga lucrare va costa 100 milioane de coroane suedeze, adică 20 milioane dolari și se va termina în 1972. Deocamdată recordul european îl deține Olanda cu podul Osterscheide, lung de 5.021 m.

DIN ACTUL I.

MAGDALENA: Am venit. FARU: Imi pare bine, dar nu stiu cine esti. MAGDALENA: Sfat visul tau. Femeia pentru care esti in stare sa faci orice si care poate face orice pentru tine. FARU: Semenii... Dar semenii cu soția mea. MAGDALENA: Fiindcă m-ai modelat în ea. De fapt sint ea, și ceva mai mult sau mai puțin... Sint ea fără uzură și timp... Am rămas tipar în vis. FARU: Aproape că uitasem. MAGDALENA: Nu, nu m-ai uitat. Am venit să te liniștesc. FARU: Sint liniștit. Citește și tu toate acestea (arată cărțile, ziarele, paginile scrise de dănsul) și ai să vezi că n-am decit gânduri firești. Doar nu sintem larve... Cînd uliul dă tiroaale, păsările au oiripitul și aripile febrile, gata să se aperse. Oasele devin mai ușoare, zborul e în fugă. În trupul lor stau viteza, agilitatea, tipătul, acțiunea, neliniștea. MAGDALENA: Am venit să-ți aduc aminte că atunci cînd mi-ai vorbit erai... FARU: Cum eram? MAGDALENA: Fără cîntăc, fără ocașione. Iți aduci aminte ce-am discutat prima dată sub desigurul de țesă, unde m-ai invocat? Fiindcă, repet, sint vis, aer, închipuire. FARU: Poate, dar... MAGDALENA: Dar?... FARU: Un vis bun de înbrățiat. MAGDALENA: Înbrățieșcă-mă. FARU: Mai bine, nu. Lasă-l vis. MAGDALENA: Atunci vorbește-mi. Vorbește-mi ca atunci. Soțel tău nu l-ai vorbit așa ca atunci, niciodată. Vorbește-mi, te ascult. Iar emoția am să i-o transmit eu. Fiindcă ea așteaptă vorbele tale. FARU: Cum, am început? MAGDALENA: Spune-mi cuvinte simple. FARU: Da... Era sub masivul de țesă, la poliția cu crini... Da. În munții Neamțului. Aveam 17 ani... 17. Tu erai tot așa, ca și acum... Mă fisticam, mă copleșeau propriile mele gânduri (rîzînd) doream și un copil. MAGDALENA: Da. FARU: Și am spus-o? MAGDALENA: Da. FARU: Caraghios mai eram. MAGDALENA: Nu, nu. Vorbește. FARU: Niște naivități. N-aș putea să le mai repet. MAGDALENA: Nuu... Nu erau naivități. Mai degrabă ce faci acum e naivitate. FARU: „Carule mic”... MAGDALENA: Exact așa-mi spuneai. „Carul mic”. FARU: „Tu, care trăiești undeva, fără să mă cunoști încă, vino aici, lingă mine, că vreau să-ți dau bucurii, mișcări, vigoare. Inima și trupul meu. Vino!” — „Iată-mă-s!” — ai zis. Și ai venit acolo. Scinteind de farmec. Timidă și stîngheră, și în alb, și dreaptă, și lingă saba bătrînă cu mirros de cer și timp ca acum. MAGDALENA: Și m-ai luat în brațe, în gînduri. FARU: Și te-am luat în brațe, în gînduri. MAGDALENA: Și m-ai sărutat, și m-ai luat în inimă. FARU: Și te-am sărutat, te-am luat în inimă. MAGDALENA: Și ce mi-ai spus? FARU: Nu mai știu. „Că sint al tău” — poate. „Că ești a mea”. Că „te iubesc”, că „vom fi fericiți”, cuvinte... cuvinte de-astea oi fi spus. MAGDALENA: Și mai ce? FARU: Multe. Atunci vorbele veneau, se involburau, luminau, mișcau. Eram într-o anumită stare. Totul era limpede. Clar. Trainic. MAGDALENA: Și acum ca ai? S-a schimbat ceva? FARU: Firește. S-a cam schimbat. Au trecut anii. Am copii, am nevastă... Ei sint imaginea mea adevărată, de netăgăduit, sint mînușchiul, versantul cu surprize pe care urci și cobori. Tot ei sint toaigul, rampa, rodul la tulpina netedă de platan, pulsul și toată incercătuța de ramuri care pleacă de aici. Prin ei, o parte din mine o văd din nou crescînd. Imi privesc prin ei, cu ochi matura, copilăria, adolescența, somnul, zbaterea, creația... Pe ei trebuie să-i apar! MAGDALENA: Spune cuvintele de-atunci. Am nevoie. Ai nevoie de cuvintele de-atunci! De tremurul ușor, magnetic, imbrumdat de atunci. FARU: Rămîn cuvinte... Ce mă încălzesc cuvintele? MAGDALENA: Spune-le pentru mine. Ce nu face o femeie pentru inefabilul cuvintelor? Pentru boarea de fiori care-ți pătrunde în pori, prin cuvinte... Cuvintele simțite, frumos rotunjite, lucid și prăvălindu-se

ca un ropot de culoare pură, bleu, roșu, verde, ușoară, caldă... Ce vine din aer în sînge, devine văpale, și care cheamă trupul spre înstelări, întinerindu-l. FARU: (transpus) Da, da. Nu, nu. Nu pot. Am început să viu zgîrcit cu cuvintele. Nu mai avem timp. E deajuns, cred acum foarte serios, că sint de-ajuns cîteva vorbe, și apoi înțelesuri, tăceri impenetrabile. Apoi dezghețuri prin dialogul furșate în priviri. Apoi priviri albastre, căprui, negre. Și în aceste priviri albastre, căprui, negre, cîte înțelesuri luse de înclăritări în nuanțe nebănuite. Priviri care curg freatic pe gest, ascunde în geneze, apoi desțindere din încordări de piatră rămase în noi de hăt... MAGDALENA: Tu singur spunei că semăn cu soția ta. Cu cuvintele astea m-ai îndrăginit. Poate sint chiar ea. Ea, care se sfiește să-ți ceară mișcări, cuvinte. Și m-a trimis pe mine. Eu sint aceea ce tinjește în ea. Venită acum din visul ei, vis îngrijorat, de îngrijorarea ta. Deci ei spune-i, vorbește-i... FARU: Ea știe, i-am spus de trei-patru ori. Nu-i nevoie să-i mai repet. MAGDALENA: Ba nu. Ba nu. E nevoie, repetă-i. Memoria inimii e scurtă. Repetă-i. Te ascult. FARU: Te rog să mă ferți, nu pot. N-am timp. Am alte gînduri. Dacă-ai ști, ai piecă. MAGDALENA: Le știu. Să privesc pe cer, și să descriu frîm dîra pe care o vom face în rama noastră, în convoiul nostru de foc și valet. Ce martori veșnici vom avea. Cum ni se va schimba lumina după aceea. Ce lucrări noi și umede vor apărea. Cîte lumi se vor fi mistuit pînă acum. Deschegarea noastră în spulber fin de eter (zimbete). Vreau să ne înălțăm, să ne deslăsim cu gîndul, măcar pînă în primul cer văzut, să privesc cum scinteiază roșietic și mov și onușiu, scrinciobul prăruit în zarvă și învălmășală peștrită, învîrtindu-se învrăbit, retezînd helia, dîndu-se peste cap, cu răgușala în damă, a oboseli multate pe atîngerea cîrmii, plecarea din strajă. Aș vrea să pătrunzi bogățiile de mister și ascuns de peste tot... Dacă noi sintem un bulgăre rece pe lingă soare și soarele o fărîmă aprinsă pe lingă stele, și stelele doar puncte pe cer, ce e omul care aleargă după epoci calme, imbelșugate și ferice? Lupta și uciderea din sinul naturii e oarbă. Încăierările dintre noi au intenție și conștiință, milă, compasiune, rațiune, dar dănuie, dănuie... Ne-am bătut și ne batem din învidie, din interes, pentru iubiri, pentru țărînă, ne batem ca să ne apărăm, ne batem ca să ne pedepsim jigniri, ne batem pentru vorbe, pentru respirație, pentru demnități, liniște, pentru crez și murim semni și eroici pentru toate. Trecurul și prezentul sint pline de monumente. Murim, mereu murim pentru trepte sfinte, fiindcă tot ce-i trainic și frumos cere jertfă în zidurile sale. FARU: (și masează templele) Grozav aș vrea să dorm vreo două zile și două nopți... Grozav!... Mă dor templele. Carnea parcă se stringe. Mișcărilor cad domoale și a lehamite. Nu mai pot rezista... Dar nu spune nimănui. M-am hotărît să plec. Dar unde pe pămînt nu auzi... nu, vin vestile încumate de explozie, ca zăcutul întunecat al lăcustelor... vin. MAGDALENA: Să mergem, să mergem undeva. Într-un loc mai retras, pentru o lună, două. La poliția cu crini... La poliția cu crini... Acolo timpul se oprește și eoul e alt de vag incit se pierde în susur... FARU: Auzi inima? Grozav mai bate. Mi-azuresc urechile. Mi-azuresc urechile... Ce bate... (explozie).

DIN ACTUL II

— intră Skrun — SKRUN: Iatagan, arbaletă, hanger, rachetă, obuzier, tun, napalm. (Invrîte sabia) FARU: Nu înteg ce tot vrei dumneața. Pe cine cauți? SKRUN: Ce, nu știi? Nu mă cunoști? FARU: Ba da. Dar pe cine cauți? — Te-am întrebat. SKRUN: Mov, stacojiu, negru, aleluia! (Invrîtește sabia). FARU: Ce tot spui? SKRUN: Aleluia! Iți place arma asta? FARU: Nu înțeg. SKRUN: Apetisabil, nu? (Invrîte sabia) FARU: (Îl ia de la spate și-l duce spre ușă) Pe-ai-ci. Pe-ai-ci e ușă. Poftiți, poftiți! SKRUN: Un moment, fii amabil. Un moment. FARU: Ce vrei? Ce cauți? Cine ești? Te rog, un etaj mai jos sau mai sus, nu aici.

Coman Șova a debutat în teatru cu „Iubesc pe al șaptelea”. Pe al șaptelea, foarte mulți dintre dumneața noastră îl știți, pentru că pieșa a cunoscut o sută șaptezeci de reprezentații pe cîteva din scenele țării. Succes de public, și, în bună măsură, și succes de presă. Se părea că autorul va intra repede în circuitul scriitorilor care transportă spre secretariatele literare, anual, cîte cinci lucrări. Nu s-a întimplat așa, fiindcă Șova, începînd să-și cunoască sălabiciunile, s-a oprit să mediteze asupra lor. Și din această stare de veghe, întinsă pe cîteva ani, plini, pe alocuri, de disperare s-au născut acerbe „Noptile lui Argus”, adică ale vegherii. Pieșa, la prima lectură, deconțertează. Personajele ies dinăuntrul unui ghem de ceață care, pe măsură ce acțiunea crește, nu se rupe și nu se risipește, ci se luminează numai, străpuns de un verb alcătuit cu chin, dar și cu inecăță răspunzătoare față de debut. Înțelegerea urmează un drum sinuos. Fără că autorul a și urmărit acest lucru. Important este, însă, că Șova reușește să așeze în cititor neliniște, să-l îndemne la meditație — lucru pe care-l izbutesc numai adevărați literatură.

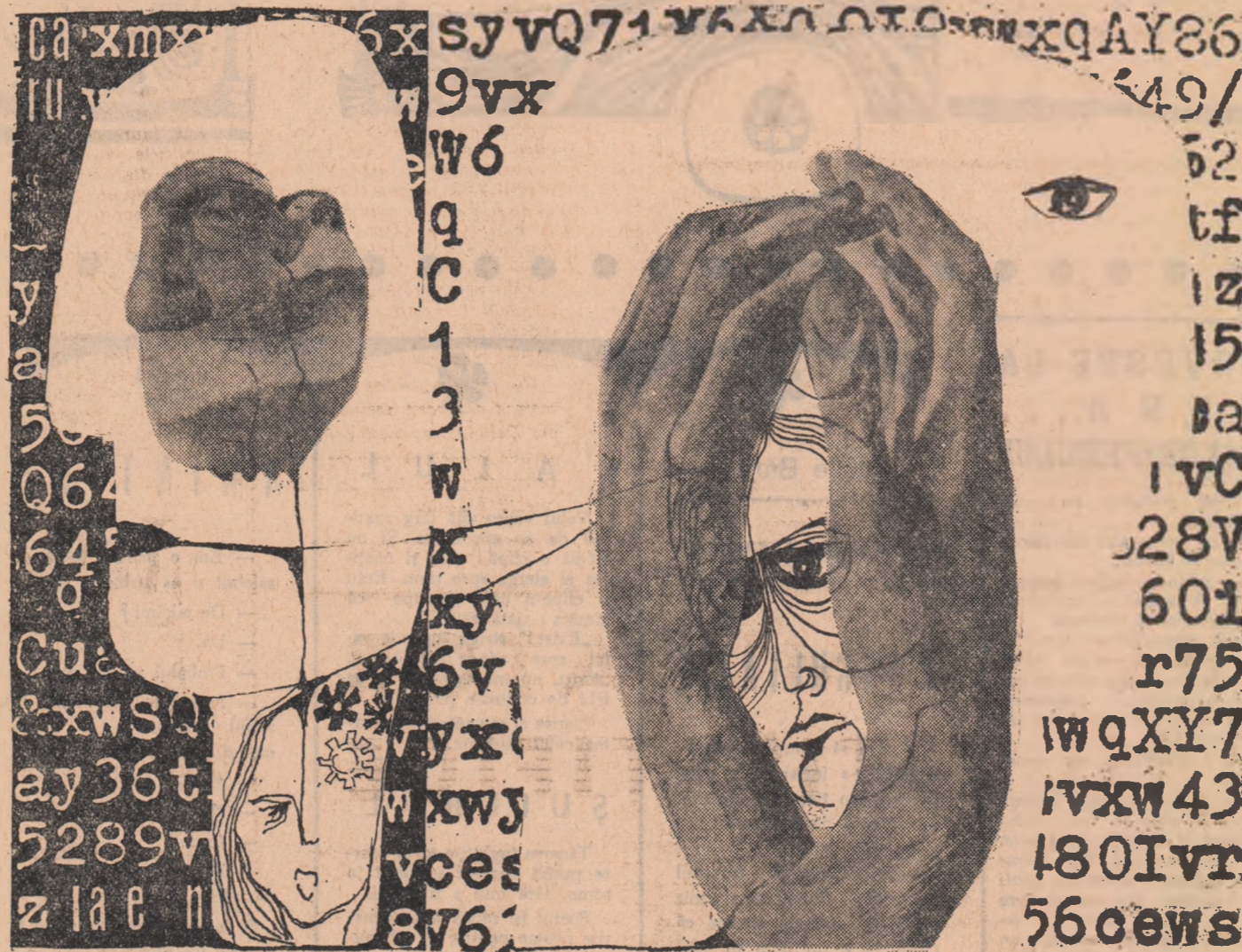
FANUȘ NEAGU

FRAGMENTE DIN PIEȘA ÎN TREI ACTE

NOPTILE ARGUS

de COMAN ȘOVA

PERSONAJELE: FARU — FRATELE — TUE — MAGDALENA EU TRECUT — EU VIITOR — SKRUN — EA ETERNA

desen de DORIN DIMITRIU

SKRUN: Eu nu sint scără, sint Skrun! FARU: Să fii sănătos! Poftim! (Îi arată ușa) SKRUN: Imi pare rău. Acum imi pare rău că nu sint stilp de înaltă tensiune. Nu ți-ai permite să mă dai afară. Te-aș carboniza. Dar poate sint altceva. Altceva... oarecare. Și nu un oarecare, oarecare, ci un oarecare de temut. Mă știe toată lumea. FARU: Ieși. Dacă ai reuși să mă amuzi măcar puțin, te-aș mai accepta. Dar... ieși! SKRUN: Iată-mă, acum sint foisor. FARU: N-ai inspirație, pleacă! SKRUN: Plec imediat. Dar urcă-te pe scara mea interioară. FARU: (Îl privește atent, închide ochii, îl privește din nou) E un n-am dormit de-o lună și ceva. S-au dormit de două decenii, dacă nu cumva de vreo treizeci de mii de ani... S-ar putea să nu mai sesizez sensul... Să dau răspunsuri inadecvate. Repetă ce-ai spus! SKRUN: Ți-am spus să te urci pe scara mea interioară. Te fac strajă. FARU: Stai jos să-ți pun termometrul. (Skrun stă, primește primul ajutor cu supunere) Bel o cafea? (Îl servește) SKRUN: Dacă vrei să te urci pe scara mea interioară pînă în vîrf, bea. FARU: (Îl servește cu cafeaua)

SKRUN: Și dacă te urci, te-aș ruga ceva. Te-aș ruga să-mi spui ce se mai întimplă prin lume... FARU: Taci și bea cafeaua. Am să mă urc. Numai să nu ameteșc. SKRUN: Condiția este să nu privești în jos. Numai așa... așa... Copăcel, copăcel... Miroase a pucioasă? Sabia asta nu-i decit un mit, dar fiecare va din cămașa mea e un cataclism. FARU: Bine... bine. SKRUN: (Privind în sus) Ai văzut că ai reușit să te urci? FARU: M-am și urcat? SKRUN: (Privind în sus) Descrie-mi abisul. FARU: Poftim? SKRUN: (Privind în sus, cu miinile la gură) Vreau să te întreb ce vezi cînd privești în jos. Nu vezi cumva un hău cosmic, universal, fără spațiu și timp? (Se frige cu cafeaua) Sau vezi, pur și simplu, hău? FARU: Cînd că-i pur și simplu hău... Da... da... SKRUN: (Invrîntind sabia năpraznic) Hău, hău? Chiar hău, hău, hău... FARU: (Îl ia ușor de braț și-l duce spre ușă. Îl dă afară și închide ușa. Se aude soneria insistent. Faru, după ce rezistă cîteva clipe, se duce, ferit și deschide ușa). SKRUN: Mi-am uitat viziera. (Cu viziera în mînă, privind în sus). Fii amabil, hău cu cîți de „u” la urmă? FARU: (Vrea să închidă ușa. Skrun, cu sabia între pervaz și ușă îl împiedică).

SKRUN: (Privind în sus) „U” înfînt? FARU: (Plictisit) Da, da. SKRUN: (Scoate sabia și lasă să se închidă ușa; începe să urle la ușă) Hăuuuuuu... FARU: (bate în ușă) Taci, că mă doare capul! SKRUN: (deschide brusc fereastra, răsturnind vasele cu flori și colivia cu o pasăre; urînd, îl întinde lui Faru termometrul). FARU: (în termometrul, privește gradajul, fluieră). Patrizeci și patru de grade. (Adună cioburile de pe jos, duce pasărea în camera lui). SKRUN: (la ușă) Hăuuuu! (se repetă ca un lătrat) FARU: (deschide ușa, îl ia în casă, trage jaluzelele, își astupă urechile) Hai, urlă! Mai tare! Zi-i! Zi-i! Ai răgușit? Nu-i nimic, urlă mai departe. (După ce-l mai ascultă o vreme, îl leagă la cap cu o compresă cu apă rece. Skrun continuă parcă mai înviorat. Faru aduce un lighean cu apă, îl descalță și îl pune cu picioarele în el. Skrun, trezînd pentru o clipă, tace. Își ia aer, și apoi continuă). Și acum, ce vrei, să o fi așa, una și bună? Vrei să urli la nesfîrșit? Astîmpără-te, n-ai? (strigă) Taci! (intră TUE) la urlătorul asta cu sabia cu tot și du-l pe pustii. TUE: (se uită la Skrun ca la o arătare chidată). Cine-i keta? FARU: Legitimează-l afară. Afară lămurește-te cu el! Nici nu știu dacă are acte. SKRUN: Sint zeu. TUE: Zeule, ia-ți tălpășița! Hai, mișcă-te! (Îi dă un ghion). Zit! Pe pustii! Lătră acolo cît vrei! Hai, hai, mișcă! SKRUN: (refuz). TUE: Nu vrei? Stai tu că ți-ai găsit nasul cu mine. Dacă nu înțelegi de vorbă bună, pîi schimbăm foaia. Hăul o să te mînoace, înghițte-ar lupul nemestecat. (Îl ia în spate). Stai liniștit, nu mai scheama că-mi scoli vecinii. (Către Faru) De unde a mai apărut și achia asta de zeu, beață? Călgăia asta candrie? Mi-roase a praf de pușcă. (Cu mare greutate îl scoate afară din casă). FARU: (și scoarbe cafeaua, ca și cum nimic nu s-ar fi întimplat. Pauză. Sonerie. Altă lumină).

DIN ACTUL III.

FARU: (Invrîte manivela mării de calculat) Absurdități, înfatuare: timp. Boală, somn, ezitări: timp. Timpenie, lone, muțenie: timp. Trompete, șuierătoare trompete sint faptele, cifrele, concretul. Inomni, zăbateri, lipsă de dragoste, angoașe — timp. Absconzități, nimicuri, aposturii, lașiții, amnezii, imposturi — timp. (Invrîte manivela mașinii de calculat) Concentrări, instrucții, regulamente, arme, fîngocăciuni — timp. Creterul asta precis, incontestabil de fier, o să ne arate raportul dintre uriașul timp gol, înghițit... și dramul de desăvîrșire după care tinjim (scurtă pauză) dramul de desăvîrșire... Am nevoie de o cifră, de un simbol cu care să mă răfuiesc. (Invrîte manivela mării). Numai să știe rabla asta atîta matematică, să poată calcula risipa (Invrîte de cîteva ori manivela). O rușine. N-are nici cifre în deajuns. O să mănoie bine, o să danseze, o să cînt, să mă fortific puțin și încep hora (se duce la oglindă ca să-și lege cravata; cînd se vede în oglindă rămîne surprins). A, uite-mă! Ce faci, tap neadormit? Huhureze cu barbă? Ștîlp încremenit în lună! (sună telefonul). Faru nu vrea să răspundă; așteaptă să înceteze, apoi îl închide și își face o cafea). (Pune o sticlă cu spirit pe masă. Scoate spirtiera, toarnă spirit, îl aprinde, privește flacăra. Pauză. Apare EU trecut). EU TRECUT: (strigă) Nu. FARU: Ce nu? EU TRECUT: Nu, nimic nu. FARU: Apropie-te. EU TRECUT: Mă recunoști? FARU: Al meu frunții tale e al meu sau al tău. EU TRECUT: Așa e mai corect. FARU: De mult voiam să te rog să vii să stăm de vorbă pe fidele. Mai pe fidele. Într-o timp m-am interesat îndeaproape de tine. Acum te știu, te simt. Ești — cum s-ar spune — rădăcina mea. Te-a durut vreo dată rinichiul drept? EU TRECUT: Ștîngul, de cîteva ori. Purtam chimir. FARU: Eram singur. Cum ai suportat bătrînețea? EU TRECUT: De ce? FARU: Așa. Mă interesează să văd cum voi reacționa. EU TRECUT: N-am fost niciodată bătrîn. FARU: De ce? EU TRECUT: (Din cauza unui fleac. A trecut o flăcără prin mine. FARU: Și n-ai rezistat? EU TRECUT: Nu prea... pînă la urmă... FARU: Ce, pînă la urmă? EU TRECUT: Ți-am lăsat ție totul. Greu m-am convins. Nu puteam face nici o mișcare și totuși mă vedeam

ridicîndu-mă și trînd. Au trecut cîteva veșnici ca să mă lămuresc. Într-o timp m-am învrîntit o a moricîș într-un cerc de stele negre. S-a înfierbîntat iarba, și într-o clipă de sălabiciune, m-am lăsat contopit. FARU: Cîți ani aveai? EU TRECUT: Cîți am și acum. 23. FARU: Va să zică ești un strămoș mai tîrziu decît mine (după un timp) Știi, tu, puștule, că aproape jumătate din omenire a căzut curmată de propria sa mîină în zgometul prafului de pușcă, sub semnul propriei sale demențe? EU TRECUT: ...Voiam să spun că în timpul acela m-am gîndit la tine. M-am gîndit înainte și înapoi, izbucnind fără să mă pot desprinde de clipă pres departe. În fiecare bătaie, gîndul se colora, cădea, venea înapoi chiric... Îl trimetam din nou spre tine și dîrocol de tine, dar se lovea de un hotar și se întorcea mereu mai trist, mai fără vlagă, pînă cînd a căzut. S-a prelină pe-un fir de iarbă care se mișca imbrumdat de răsufierea mea, ultima. În el am lăsat tot. FARU: Și acum?... Acum... Dar nu, vreau să te cunosc mai bine. O parte din mințea ta mă călăuzește. Dar eu acum sint mai în cumpană ca oricînd, mîna lui Cain s'ă ridicată, tunet spîncetător deasupra creștetului. Refuz cu toată puterea soartea ta. Mă opun categoric. Dă-mi blestemul tău ultim din vorbele respuse, în timpul vespucilor meștericioase. Pune glasul tău, scoți eșfietor lingă al meu, dă-mi toată disperarea ta de atunci s-o topească în luciditate, și să fac din vorbe trîmbițe, zid de lumină care să tînuiească mîna întinsă spre moarte. EU TRECUT: Dar este ceva peste veghe, peste firec. O demență tainică care împrăștie judecata oamenilor, care se abate ca o pacoste peste visuri și vieți. (apare EU VIITOR) EU VIITOR: Nu. FARU: Ce nu? EU VIITOR: Totul nu. FARU: Cine ești? EU VIITOR: Nu sint încă. Dar sint tu, dacă nu te vei risipi. Dacă timpul s-ar stringe brusca, ca o armonică, ne-am ciocni toți trei cap în cap. Din noi trei... (Către Faru). Numai tu trebuie, musai, ești chemat să spui cel mai răspicat, cel mai categoric nu! Cu toată ființa ta, cu toate faptele, cu toate vorbele, cu toată creația, cu toate nașterile, cu toate iubirile, cu toate prietenile, să spui nu! Tu ești răsucirea, cumpăna. Tu, prin poziția, prin rezistența, curajul, abilitatea, încrederea și veghea ta nestînsă dai viață timpului rățăctor prin stele, care vine. (Către EU trecut). Tu n-ai spus nimic. Te-ai dus la abator. EU TRECUT: M-a chemat țara. EU VIITOR: Nu trebuie lăsată țara să fie nevoită să ne chema. FARU: (Către EU TRECUT) Tu ești în afara primejdiei, și a durerii, că nu mai ești (Către EU VIITOR). Iar tu nu ești încă, deci tot în afară, dincolo de hotarele durerii. Eu sint la mijloc. Tîrul se glează pe mine. Sabia este deasupra capului meu. V-am chemat să fac din neliniștea mea o armă mai puternică decît orice ne-ar putea spulbera planeta. Planeta mînată de pungi doldora de primejdie. Noi, oamenii, sintem la mijloc. Într-o spulberărie lor. E de-ajuns să calce unul, că explodează și celălalt. Tu care ai fost, mori a doua oară prin mine, uitat în istorie, cu istorie cu tot. Iar tu, care aștepti rățăctor prin sînge și stele, mori neașteptat în moartea mea. Atît tu cît și tu trebuie să-mi dai puterea să veghez și să apar. În numele vostru să veghez și să apar. EU VIITOR: El a trăit, tu trălești. Ați iubit. V-ați bucurat. Ați plîns. Dar eu nu. Eu sint cel mai nedreptățit. Eu trebuie să pășesc în visurile voastre. FARU: Să pășești. EU VIITOR: Dar ca să pot, trebuie ca tu să învingi. FARU: Ai să pășești. EU VIITOR: Așa că întîl tu trebuie să faci totul, ca eu să fiu posibil. Vreau să aud. Din arcul puterii tale, din istoria ta plec eu, călător în timp. Tu trebuie să ajungi pînă la mine și să-mi dai ștafeta. Ai rolul să ajungi. Ai răbdat de foame și frig, ai rupt lanțuri vechi, ruginite și grele și ai spart țarcul gravitației, țîșnind în nesfîrșit. Tu ai făcut cele mai formidabile acțiuni, într-o singură generație tinărdă. Tot tu ai îndurat ca nimeni altul, cele mai mari spaime și amenințări, tu ai împrăștiat moarte din ramuri, făcînd loc înnegririi. Totul, totul depinde de tine. Ești chemat să faci ordine în destin. Trebuie să împiedici prăbușirea cu toate forțele. FARU: Imi ajung?

Golul de aer

Il auzeam noaptea izbucnind de se de preț, imbrățișând feburile și suflând în pistoanele care scoteau sunete imaginare, tangibile. Se întorcea spărgând sticlele goale de caldarim cu o voluptate de psihopat. Locuia undeva, la un etaj albastru, și se spune că apartamentul lui era plin de coperci și de reviste cosmopolite cu femei goale iar în loc de arcuri la pat avea o înțregă expoziție de sticle de coniac, de whisky, de votcă etc... În rafturile fostei bibliotecă, de asemenea, tresăreau sticle mai mult sau mai puțin goale pe ale căror etichete se caligrafiau titluri de cărți semnate de Balzac, Dostoievski, Tolstoi etc. Prietenii lui aveau întotdeauna păr blond și lung, și dezordonat, călcau cu o grație masculină și fumau din pipă. Erau alesi după vicii, după tutun, după culoarea preferată. A terminat ultimul dintre noi liceul și nu-mi aduc aminte decât de vocea lui groasă, cu pedale de repetent, răspunzând la apel întotdeauna... absent. Și atât. Știam că are acasă un ceas încremenit într-un an, într-o lună, într-o zi, într-o oră, într-un minut și așa mai departe identic cu ultimul examen de maturitate.

funde cu zgomotele, cu scândalul pe care îl făcea întorcându-se pe stradă, noaptea tirziu de la restaurantul în care sufla la piston. Oamenii s-au obișnuit treptat cu aceste zgomote și nu l-au mai luat în seamă. Rămăsese din el, în clipele vagi de revenire și de oarecare sensibilitate, numai sunetul prului și tragicomic al pistonului în care se absorbea din ce în ce mai profund. Uitate cum îl cheamă, își pierdeuse identitatea, și devenise atât de inodor, de incolor, de insipid încât puteai pricepe prin el dincolo de el, la decolul obișnuit al străzii după care se colora ca soluția de turnesol. Se scufunda în această ignoranță, alcoolice și tot mai puțin plină când într-o zi a dispărut complet, lăsând un gol de aer, un vid de forma unui om întotdeauna beat, în degetele căruia — nevăzute — scilicet o sticlă sau un piston. Și cu toate acestea avea un succes din ce în ce mai nebulos la fete; nu exista noapte în care să nu se întoarcă escortat de un grup coregrafic de „cadine” fumând din pipă, extaziate la auzul muzicii concrete pe care o imprăștia tot mai mult... golul de aer. Era un original!

Zilele trecute am aflat de moartea prematură a golului de aer, absorbit din greșeală de un aspirator de praaf în timpul unei curățenii generale la un restaurant mediocre din oraș.

ADRIAN DOHOTARU

AUDIENȚELE MELE

ZILNIC ÎNTRE ORELE 0-24

„Vă salut și vă doresc călătorie plăcută”. La început l-am privit puțin cam strimbat pe noul meu vizitator. Nu de alta, dar nu aveam de gând să fac vre-o deplasare și nici călătorie de undă nu se mai întorcea nicotodată nu aveam de gând să fac. „Pentru salut, mulțumim frumos”, dar pentru urarea privind călătorie, mă iertăți dar nu plec nicăieri că e frig afară. „Nu m-ați înțeles, acesta e salutul nostru la Căile Ferate”. „Nu înțeleg de ce ați venit la mine?”. „E foarte clar, dumneavoastră rezoluți niște treburi formidabile de bine și vreun să-ți spun niște necazuri d-ale transportului pe căile ferate să vedem ce măsură găsești...”. „Sint numai ochi, urechi și măsură!”

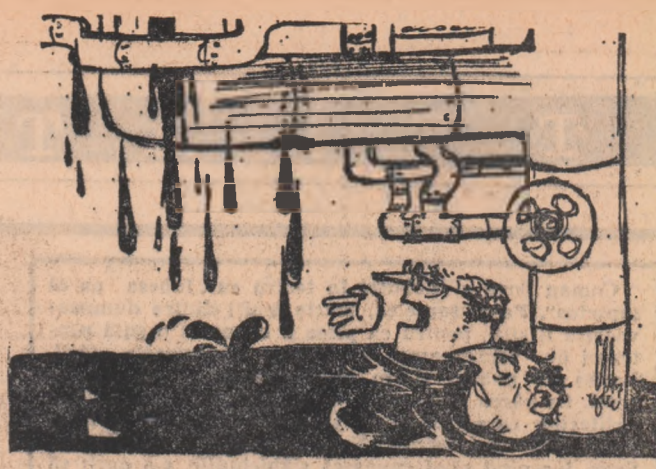
„Ja, spune-mi ce faci dacă trei călători au primit bilete pentru acele loca la accelerat?”. „Simplu: caut o casieră care știe să lucreze cu diagramele și nu incurcă locurile”. „Dar dacă un tren intră în șine și nu încurcă locurile?”. „Dar dacă un tren intră în șine și nu încurcă locurile?”. „Dar dacă un tren intră în șine și nu încurcă locurile?”

„Et, spune-mi acum ce măsură luai?”. După ce s-a gândit puțin interlocutorul meu a răspuns: „Desfășez...”. „Et, ce desfășezi?”. „Uraea: vă dorim călătorie plăcută!”

cinci put. Mai mult chiar, gisca, l-a apucat pe controlorul de bilete de pantalon iar el a zis: minca-l-ar tata pe varză. Ei, în cazul acesta ce faci?”. „Aflu când mai e de serviciu acest controlor și aduc sub canapea un tigruc care să-l sfășie pantalonii, să vedem atunci mai zice: minca-l-ar tata?”. „Pînă aici văd că te-ai descurcat bine. Dar l-a spus-mi ce faci atunci când într-o sală de așteptare nu se face focul și e frig?”. „Tremur așa cum am făcut și în gara Segarcea”. „Da, dar ce măsură stabilești?”. „Să se facă foc în sobă că de aceea e sobă!”. De data asta, eu: „Să zicem că sintem în gara Craiova, în ziua de 18 noiembrie și vreau să călătorim cu trenul Craiova-Călafat, — acela care pleacă la ora 9.30. Adică trebuie să plece, deoarece a făcut acest lucru cu o întârziere de 18 minute. De ce? Păi, nu a venit locomotiva la timp, nu era măsurat în vagoane iar cu 15 minute înainte de plecare a venit un nene cu o pompă în spălare și a deparazitat vagoanele, cu noi cu tot. Iși dai seama că pînă la Călafat era să ne dăm duhul. La plecarea din Craiova, crainica a acut griji să ne ureze: „călătorie plăcută!”

„Et, spune-mi acum ce măsură luai?”. După ce s-a gândit puțin interlocutorul meu a răspuns: „Desfășez...”. „Et, ce desfășezi?”. „Uraea: vă dorim călătorie plăcută!”

GH. NEAGU

INTR-ADEVĂR CURGE BINE!
Intr-o săptămână-două facem un deviz și după aceea... a să reparăm... Desen: N. CLAUDIU

CALCIUL LUI ACHILE

UMOR

METAMORFOZĂ

Am crezut întotdeauna în proverbul: „Copil cuminte și babă frumoasă nu există”, motiv pentru care am trecut cu vederea unele ghiduri ale fiului meu. Acum un an, m-am hotărât să-l duc la câmp, nu de alta, dar să se învețe cu colectivul, să fie mai supraviețuitor. După o săptămână primesc un telefon de la tovarășul educatoare care mă cheamă urgent la câmp. Cum ajung mă și la în primire. „Tovarășe, copilul dumneavoastră e foarte neastimpat. Pune piedică la copil, nu doarme, ce mai la deal la vate, e neastimpat...” Seara l-am certat pe băiat, el mi-a promis că va fi cel mai cuminte din toți copiii cîți există pe pămînt. După o lună iar un telefon, de data aceasta de la ceaaltă educatoare. M-am dus iar la câmp. „Copilul rău, obraznic, revoltător de neastimpat”. Seara iar „sedintă” acasă cu copilul, iar discuții, iar angajamente. Se părea că lucrurile merg spre bine, dar țî-a! gîsit. Mă cheamă iar prima educatoare. „Tovarășe, trebuie să te gîndești la copilul dumitale. Păreră mea e că o școală de reeducare l-ar prinde bine”. Am rămas trîsnit. Văzică copilul meu de 6 ani neîmplinit trebuie reeducat, cînd el nu a fost nicî educat ca lumea.

„Ești cam neajîț?” „Sint”. I-am povestit apoi ce mă punea pe gînduri. „Ja, ascultă cumnată, tu... din cînd în cînd, așa, cite ceva pe la educatoare...”. Taci din gură păcătosule că aude nevasta! „Nu te gîndi la bazaconii. Știi, așa cite-o mică atenție. Sîrbători sint destule: Mărtisor, Ziua copilului, Ziua Femeii, Ziua Intia, Ziua a doua și așa mai departe, pînă la saptă”. La început am crezut că glumește dar am văzut că vorbea serios.

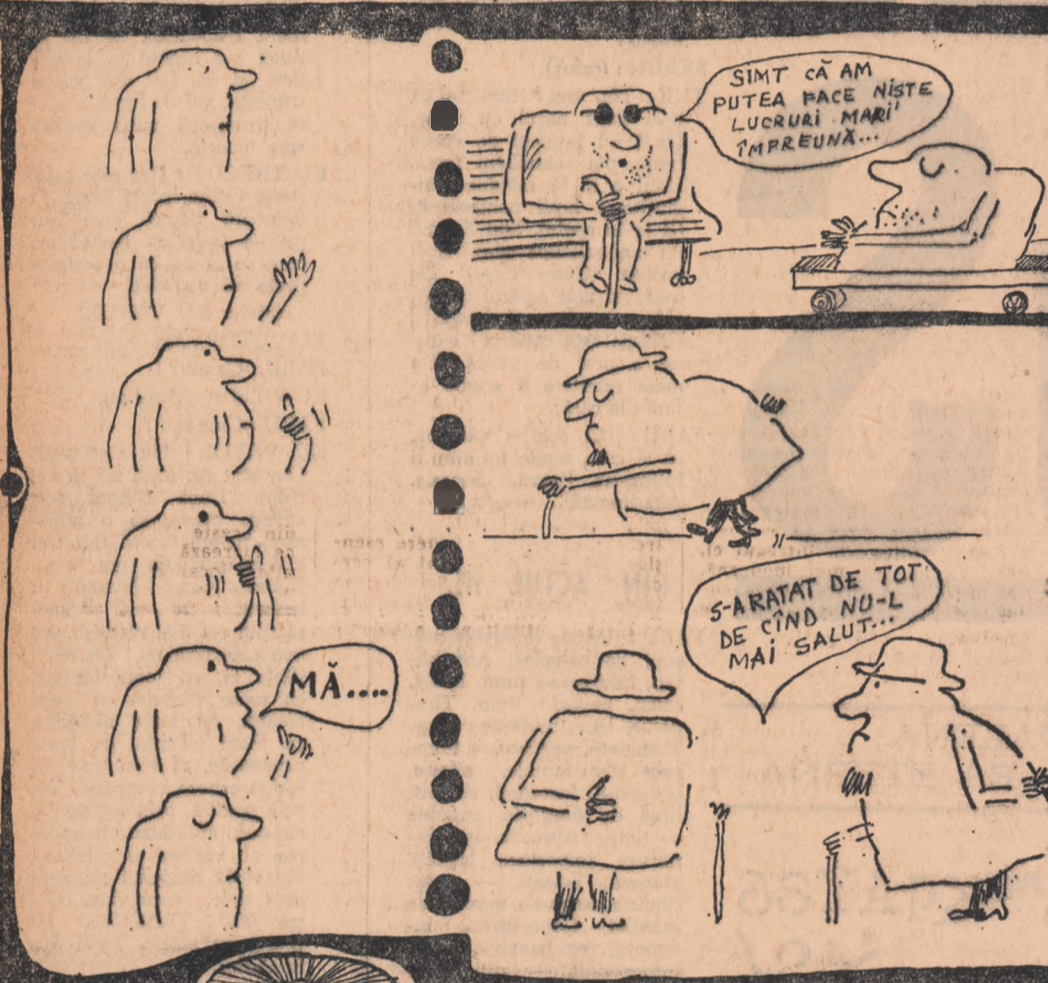
Deci în ziua Intia (adică luni) am dus primul educatoare cuțite cu bomboane. Miracol: dracul gol a devenit a doua zi un... drăcșor. Ziua a doua am dus educatoarei a doua o floare cu ghiweci cu tot și copilul era doar: „un strengăre!”

În ziua a treia, nevasta mi-a pus în brațe un pachet (de-o fustă) și copilul a devenit bun. Apoi în fiecare zi, după fiecare „atenție” copilul se schimba în bine pînă a devenit „pinea lui dumnezeu”, „cuminte foc”, „ingeraș”. Eraam fericită. Vreo săptămînă nu am mai trecut pe la câmp. M-am dus într-o simbă și abia așteptam să vorbesc cu cele două educatoare. De aceea m-am și dus la ora schimbului. Peisajul îl auzeam: „e pinea lui dumnezeu”, „e un deliciu de copil”, „ingerașul ingerașilor!”

Nu mai spun că a doua educatoare mi-a zis de la obraz că fecioru-miu e cel mai rău din cîți a cunoscut ea; mai mult chiar a spus că „e dracul gol”. Am înghitit în sec și am plecat. Situația copilului mă punea pe gînduri. Seara mă pregăteam iar de „sedintă” cînd vine cumnatul meu, tmplar pe la o cooperativă mestegărească.

Am bătut la ușa, am intrat și am rămas descumpănit: cele două educatoare fuseseră schimbate iar cele noi mi-au spus fără pic de mîlă: „e dracul gol”. Ingerașul a devenit din nou drac gol. Dar nu-nimic, mline lua leafa și... îl transform eu...

VALENTIN POPESCU

DAN HAYON

Dan Hayon, nu e la începutul activității de caricaturist: a debutat acum doi ani. E student la secția de grafică a Institutului de Artă Plastică, în anul trei.

CALCIUL LUI ACHILE

UMOR

SATIARA

MEMORABILE

DESEN: DORIN DIMITRIU

N. CLAUDIU

Repetă: Nu voi uita niciodată dumitale... rînteașcă

Ilustrație de DORIN DIMITRIU

MICII DESPOTI

Era ora 12, fără 10 și pe ecran a apărut The End. După ce Nu-Știu-Cine a împuscat tot ce se putea împușca, noi, cei 800 din sala, salvați ca prin minune, ne îndreptăm spre iesire, cu speranța secretă că vom reuși să-l primim ne și înainte de a se metamorfoza în I. Dar iată! În calea speranțelor noastre se interpune nu acel NU-Știu-Cine de pe ecran, cu pistolul în mînă, ci Micul Despot, cu bunul lui plac Din cele SASE mari uși de evacuare a sălii, prin care am și putut dispărea cu toții în 30 de secunde, deschide UNA! Pe jumătate. Ont sute de oameni care ne vom duce ne ios acasă, ne strucurăm unul câte unul, prin jumătatea de usă. Pe micul Despot nu-l interesează! El mîne se scoală la zece și locuiește deasupra. În bloc.

Dar dincolo de fereastră, Micul Despot își aduna, tacticos, hîrțile. Tamponul, tocul, instrucțiunile, acele de gămălie, sticla cu cerneală, penița numărul doi, dispar pe rînd în sertar. Cu o mișcare scurtă, îmi trîntește gemulețul în nas. Micul Despot nu-i plac ochii mei albaștri și-am să mai viu și mîne.

Sala de așteptare a policlinicii. Stau pe fotoliu tapisat cu plastic vernis și mă autosugestionez cancerul și mai rău decît o durere de dînti... Zădărnice! Dincolo de usă, tîrîrul medic stomatolog curată turtul de ne dîntii unei blonde frumoase. Îl curată cu mișcări de precauție. Și ce frumoasă paciență să nu-si piardă răbdarea, îi spune bancuri cu nebuli. După un ceas o conduce și îi sărută mîna lungă, în usa cabinetului. Dumneavoastră? Il priveșc plin de speranță — Regret. Nu aparținetei de circumscritia noastră... Merzeți dv. în strada... Sau mai bine întrebați la fișier... Un proverb spune că „fiecăru-i cîteal e leu pe strada lui”. Dar vine ecarsajul. Și-l face pielea mînușii...

FLORIN IONESCU

POVESTE LA GURA... CALORIFERULUI

Tatăl pocestea cu voce molcomă: — A fost odăit un flăcău chipșei și viteză... — Sfîntul, îngînd băiatul. — Să zicem — incuviință poestitorul și continuă. — și eroul nostru alege într-o zi din grajd un armăsar bălan care în loc de fin, ceru un cazan de jeratec. „Spune-mi cum să te duc: oa vîntul sau ca gîndul?”. — Era rachetă, nu armăsar. — Bine, rachetă. Înainte de a se sălta în pa, flăcăul cercetă o oglindă fermecată. În apa de cristal văzu o cîmpie înghețată plină de gauri și bolovăniș. Iar mai departe piscuri golașe, pustii. Pe virful cel mai înalt se arăta un turn de piatră. Acolo, într-o chilie stătea închisă o fată minunată... — De ce-i zici oglindă și nu televizor? — întrebă băiatul. — Fie ca tine, consimți tatăl și continuă pe un ton evaziv. Și, flăcăul încăleacă bîdi-vizul ce soieea lăcări pe nări, pornind ca o vîntul spre țara înghețată a lui Galben Împărat...

Ura, a decolat spre Lună și izbucni puștanul. — Da, spre Lună, aprobă tatăl, spre dezamăgirea copilului, curmă firul banului: — S-a făcut țîrziu și trebuie să te culci. Restul poveștii mîne seară. Băiatul adormi curînd. Tatăl spre ziuă. Toată noaptea a citit un roman științifico-fantastic și un manual de astrofizică.

D. PAUL

Vasile Băran

Deseno de GH. SĂSARMAN

CONSULTAȚIE

— Am să-ți explic îndată: degetul s-a inflamat în clipa în care din trapez ai desenat un trunchi de piramidă. — Bine dar... — Transformînd trapezul în piramidă dumneața ai omis un lucru esențial, anume că piramida e un corp în spațiu. Înțelegi? — Desigur. — Ei, bine, pe viitor va trebui să fi foarte atent la reclamele cu neon. Ele pot funcționa perfect după cum se poate întîmpla să și faci remiză.

V A L U L A M I N T I R E

Valul venea din larg neștiind de ce era acolo. Și nu stătea o clipă: zia și noaptea el alerga spre țîrm. Erau și clipe-n care aproape că gîndea: „Iată exist!” „Exist!” striga îngrozit valul spre stîncă-nedepărtată. „Exist, nu mă vedeți?” și se izbi de colturile pietrei. Pierise el sau repetase moartea celui dinainte?

ȘUIERUL

Tăcerea înghițise totul, foarte puțin oameni vorbeau în somn, fără însă a fi suziți. Poetul își recită atunci marile poeme pentru că, își spuse el, zgomotele produse de cuvintele mele vor intra în oameni prin toți porii ca suierul de locomotivă ce fulgeră depărtările trăgînd după sine, prin tunelele nopții, lungi și-ruri de vagoane-nchipte! Și tot așa, în viscolul lor, imaginile mele vor lăsa în minți imagini.

Și oamenii se trezirà ca de un suier de locomotivă.

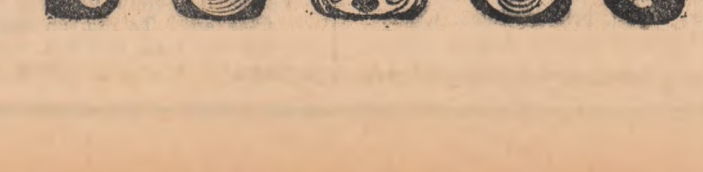
Memorable

Mulți străini care veneau la Roma, se mirau că în acest oraș nu există nici o statuie a lui Marcus Catus, în timp ce în oraș se aflau numeroase alte statui ale unor bărbați mai puțin iluștri. Cineva s-a adresat chiar lui Catus, spunîndu-i că i se pare foarte ciudat că Roma nu are nici o statuie de-a lui. Acesta l-a răspuns senin: „Prefer ca lumea să se mire că nu mi s-a ridicat statuie, decît să se întrebă de ce mi s-a ridicat!”

Odăit un înalt dregător, mîndru de neul său palton, s-a lăudat lui Caragiale că haina l-a costat 12 000 lei. Caragiale cu enosutul lui umor și spontaneitatea-i caracteristică, a răspuns pe loc: „Eu nu obișnuiesc niciodată să port haine care să valoreze mai mult decît mîne!”

Intr-o societate, un aristocrat englez, vrînd să pună într-o situație penibilă pe celebrul dramaturg Bernard Shaw, i se adresa: — Ciudat, domule Shaw, ce desorebie între noi! În timp ce eu scriu pentru glorie, d-voastră scrieți pentru bani. — Foarte adevărat, răspunde Bernard Shaw, flecare scrie pentru ceea ce-i lipsește!

Un tînar pictor, se plîngea cîndva vestitului Goya: — Maestre, lucrez un tablou în trei zile și nu pot să-l vînd în trei ani. Goya a răspuns: — Ar trebui să lucrezi trei ani ca să-l vînzî în trei zile.

Criza cipriotă

Prospectele (actul întâi al unei călătorii) îi vorbesc despre Afrodită învâltită de legende și despre Othello a cărui celebritate a purtat-o prin lume drama shakespeariană. Dar abia ajuns la Nicosia te simți tentat să dai uitării tipăriturile turistice.

Cipru este o insulă neliniștită. Piteorescul peisajului este eclipsat de asprimea unei înfruntări cu episoade sângeroase. În dimineața de vară, din goana masivă, prima impresie mi-au furnizat-o uniforme militare; păreau mai multe la număr decât hainele civile. În ceasurile asfințitului cînd agitația de bazar a străzii se stinge, iar trecătorii se răresc, se aude doar bocănitul monoton al cismelor cazone. Prezentul insulei mi s-a înfățișat sintetic atunci cînd am făcut cunoștință cu „linia verde”. Un drapel albastru cu însemnele O.N.U. adresa trecătorului un semn de avertisment. Butoaie metalice, sîrmă ghimpată și mitraliere grele gata să împingă moartea. O stranie linie de front care despică orașul, mutilează insula. „Linia verde” este o prezență obsedantă, înfricoșătoare.

Îmi amintesc de o așezare modestă în care am poposit într-o după amiază. Case gribovite, străzi fără veselle, copii zgornfoși. Oamenii cu care soarta nu a fost generoasă. Oamenii pe fețele cărora zămbetul înfloreste prea rar. Am discutat despre Cipru, despre sursele încordării pe-

formuleze contrapropuneri”. Un purtător de cuvînt oficial a declarat la Atena că „există îndoieli care permit să se sperie în evitarea unei ciocniri militare”. După părerea Atenei, „cea mai bună cale pentru reglementare o constituie convorbirile bilaterale”. La Ankara, după o reuniune a Consiliului de Miniștri, s-a subliniat că atîta vreme cît vor continua amenințările la adresa populației turce din Cipru nu poate fi vorba de tratative bilaterale cu Grecia. Totuși, ziaristul francez Bernard Ullman transmite din Nicosia că pentru continuarea dialogului „ușa nu a fost închisă”.

Pentru o reglementare pașnică

În legătură cu problema cipriotă se desfașoară o vie activitate diplomatică. Secretarul general al O.N.U., U Thant, a adresat un apel pentru a se evita începerea unor ostilități din pricina conflictului cipriot. Un trimis special al președintelui Johnson a vizitat Ankara și Atena pentru „a ajuta guvernul Greciei, Turciei și Ciprului să găsească o cale pașnică pentru a ieși din actuala încordare”. Guvernul sovietic a dat publicității o declarație în legătură cu desfășurarea evenimentelor din Cipru. Consultările în diferitele capitale continuă cu o intensitate puțin obișnuită. De la sediul N.A.T.O. din Bruxelles se anunță că guvernul Greciei și Turciei ar fi acceptat o mediere a secretarului general al „alianței atlantice”, Manlio Brosio. „O reglementare în cadrul N.A.T.O.” — idee mai veche, prăfuită, readusă în actualitate în aceste zile de încordare — înseamnă a plasa vîntorul insulei în contextul intereselor atlantice. Amestecul N.A.T.O. poate avea doar repercusiuni pozitive.

Încordarea din Cipru provoacă o firească îngrijorare. Spiritul de moderație, realismul părților implicate în conflict pot înfătușa primejdia ca nefînțelele care înșingărează insula să degenereze într-un război de proporții. Zăgănitul armelor, amenințările reciproce cu folosirea forței nu a proprie clipa unei reglementări acceptabile. Ziarul TELETEA ORA din Nicosia scria că „problema cipriotă este o problemă politică și reclamă o soluție politică”. Președintele Makarios declara că „o reglementare pașnică a conflictului nu este greu de obținut dacă se respectă principiile Cartei O.N.U.”. Găstirea drumului înțelesului este, desigur, anevoioasă, pentru că dezacordurile repetate au cultivat bucuria neîncrederii și pentru că chemările belicoase învenenează atmosfera. Dar prudența, grija pentru viitorul pașnic al Ciprului pot opri o evoluție plină de pericole. În rezolvarea acestei spinosoase probleme trebuie să se țină seama în primul rînd de interesele vitale ale încercărilor locuitorii ai insulei. Acest petec de pămînt mîngiat de valurile Mediteranei și de care legenda leagă faima Afroditiei poate să-și regăsească liniștea la care rîvnesc.

EUGENIU OBREA

Vizita delegației U. T. C. în Iugoslavia

BELGRAD 24. — Corespondentul Agerpres, N. Flopeanu, transmite: Delegația Uniunii Tineretului Comunist, condusă de Mircea Angelescu, secretar al C.C. al U.T.C., președintele U.A.S.R., care se află în vizită în R.S.F.I., la invitația Uniunii Tineretului din Iugoslavia, a avut joi convorbiri cu Miha Rotovnik, membru al Prezidiului C.C. al Uniunii Tineretului din Iugo-

slavia, și cu Budo Lazovic, președintele Uniunii Studentilor. Vineri, delegația U.T.C. a fost primită de Latinka Perovic, membru al Comitetului Executiv al C.C. al Uniunii Comunistilor din Serbia, cu care a avut o convorbire. Convorbirea s-a desfășurat într-o atmosferă cordială, tovarășească.

În zilele următoare, delegația U.T.C. va vizita orașele Sarajevo, Zagreb și Novi Sad.

In cursul dezbaterilor reprezentanților permanenți ai N.A.T.O. privind otitorul alianței atlantice, reprezentantul Franței a ridicat obiecția de fond. El a aprobat că o alianță fundamentală militară, ca N.A.T.O., nu este instrumentul cel mai potrivit în realizarea destinului Est-Vest, și că există o contradicție în voința de a negocia de la bloc la bloc, în timp ce scopul final al destinului este tocmai dispariția acestor blocuri.

Și alte delegații au formulat rezerve, în special cele din țările scandinave, care, potrivit observațiilor politice, înclină spre un anumit neutralism.

„Un verdict arbitrar”

Proteste împotriva înscenării judiciare de la Atena

In cea de-a 6-a zi a procesului înscenat împotriva unui grup de 41 patrioți greci, acuzați de a se fi opus actualului regim militar și de a fi acționat în cadrul organizației de rezistență „Frontul patriotic”, procurorul Tribunalului militar din Atena a cerut aplicarea celor mai aspre pedepse, relevă agenția FRANCE PRESSE. Acesta a cerut ca Christos Moscos și Constantin

Veros să fie condamnați la închisoare pe viață.

Ministrul Afacerilor Externe al U.R.S.S., venind guvernului Greciei și declarându-l în legătură cu persecuțiile la care sînt supuși democrații greci. Releved că în prezent lumea este martora unui nou val de represalii în masă în Grecia, declarația subliniază că opinia publică sovietică este profund îngrijorată de ilegalitățile și abuzurile, de încălcarea principiilor elementare ale umanitarismului.

„Agenția U.P.I. informează că peste 800 de persoane au demonstrat vineri seara pe străzile centrale ale Vienei în semn de protest față de verdictul arbitrar pronunțat la 21 noiembrie de Tribunalul Militar din Atena împotriva unui grup de democrați greci.

Biurul Politic al Partidului Comunist Francez într-o declarație dată publicității în „L'Humanite”, protestează cu indignare contra verdictului nedrept pronunțat la 21 noiembrie de Tribunalul militar din Atena împotriva unui grup de democrați greci.

În declarație se subliniază că „dezaprobarea contra regimului militarist și arbitrar, plin de pericole pentru pacea în Europa, crește necontenit”. Biurul Politic al P.C.F. reafirmă deplina sa solidaritate cu forțele progresiste grecești, care luptă cu curaj pentru democrație.

de peste hotare

Greva generală din Chile

CIOCNI RI ÎNTE GREVIȘTI ȘI POLIȚIE

Citind cererile politice chilene, agenția FRANCE PRESSE scrie că greva generală de 24 de ore, care a avut loc joi în Chile, a constituit o adevărată încercare de forță între elementele de stînga și guvern. Declarată la chemarea Centralei Unice a oamenilor muncii din Chile, greva este prima de acest fel în cei trei ani de cînd țara este condusă de guvernul Eduardo Frei. Membrii a aproximativ 40 de organizații sindicale, care intră în Confederație, au luat parte la grevele și vindicind majorarea salariilor și îmbunătățirea condițiilor de muncă.

Șoseaua care leagă capitala de aeroportul internațional a fost barată de muncitorii. Aici a avut loc cele mai grave incidente. În capitală cît și în orașele mari, poliția a intervenit, fiind masată încă din ajun pentru a-și împărtăși pe manifestanți. Prefectura poliției din Santiago de Chile a anunțat că, potrivit datelor oficiale, cinci persoane au fost ucise, 63 rănite și 223 au fost arestate în cursul grevelor incidente ce s-au produs joi cu prilejul grevei generale. Toată presa chiliană a publicat vineri fotografii acuzatoare privind represuniile poliției împotriva demonstranților.

Majoritatea presei chilene învinuiește partidul democrat creștin de guvernământ de gravele tulburări ce au avut loc joi.

ORIENTUL APROPIAT

● După rezoluția adoptată în Consiliul de Securitate ● Reacții la Cairo, Tel Aviv, Damasc și Amman

U Thant Secretar general al O.N.U., a informat printr-o notă guvernului Israelului, Iordaniei, Libanului, R.A.U. și Siriei despre numirea lui Gunnar Jarring ca reprezentant special al secretarului general al O. N. U. în Orientul Apropiat. U Thant și-a exprimat speranța că fiecare dintre guvernele interesate va da lui Jarring întregul său sprijin.

Secretarul general menționează că, potrivit rezoluției adoptate miercuri de Consiliul de Securitate, reprezentantul său special va pleca în Orientul Apropiat cu scopul de a stabili și menține contacte cu statele interesate în vederea favorizării unui acord și de a sprijini eforturile îndreptate spre o reglementare pașnică și acceptabilă, conform principiilor rezoluției.

„De această dată Națiunile Unite au evitat eșecul spre care se îndreptau reuniunile lor de peste cinci luni, dar în ce ne privește este mai important să se asigure aplicarea rezoluției”, scrie în editorialul său ziarul egiptean „EL MESSA”, comentînd rezoluția britanică adoptată de Consiliul de Securitate în vederea reglementării crizei din Orientul Apropiat. Ziarul subliniază că acceptarea de către R.A.U. a hotărîrii Consiliului de Securitate este dictată de grija sa pentru menținerea păcii.

Într-o cuvîntare rostită la Rakka, reful statului sirian, Nouredin El Atassi, a declarat că guvernul său „denunță și respinge” rezoluția britanică cu privire la Orientul Mijlociu adoptată de Consiliul de Securitate — rela-tează agenția FRANCE PRESSE.

„Rezoluția asupra conflictului din Orientul Apropiat, care a fost votată de Consiliul de Securitate, nu o modifică în nici un fel hotărîrea israeliană de a rămîne pe linie de încetare a focului. Această hotărîre nu va putea fi modificată decît în cazul în care un tratat de pace va fi semnat între Israel și vecinii săi”, a declarat joi ministrul israelian al informațiilor, Israel Galili.

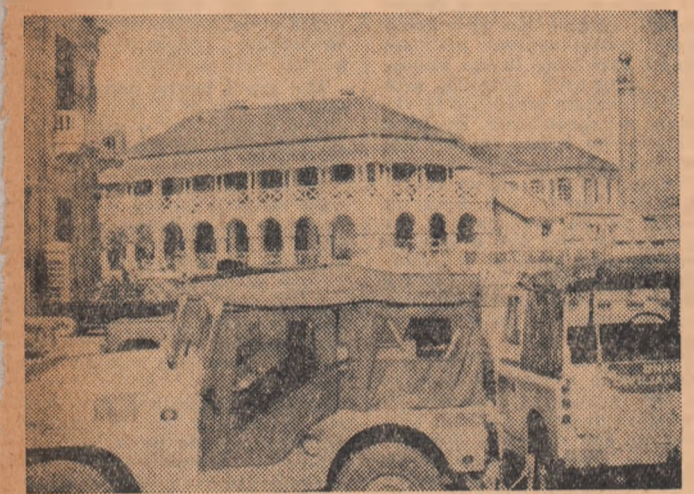
Regele Hussein al Iordaniei care a făcut recent o vizită la Paris a acordat presei un interviu înainte de a părăsi capitala Franței, în care a arătat că după părerea sa rezoluția britanică aprobată de Consiliul de Securitate, „este pozitivă și ar putea deschide calea, printr-un mediator numit de U Thant, spre o pace justă și durabilă între Israel și țările arabe”. El a relevat cu acest prilej faptul că arabi, egipteni și comiți „grefelile grele ale trecutului”, sînt în măsură să-și pledeze cauza de o manieră „rezonabilă și realistă”. Odi-noară, a arătat Hussein, lăsăm falsă impresie că nu avem alt scop în viață decît de a amenința securitatea vecinilor noștri și pacea mondială. Felul în care prezentăm dosarul nostru contribuia la acreditarea acestei teze în fața opiniei mondiale.”

„Există, de exemplu, problema refugiaților și ar fi scandalos să nu o reglementăm cît mai curînd posibil. Ocuparea de către Israel a teritoriilor arabe, face totuși foarte dificilă o examinare calmă a litigiului. Nu putem accepta — și comunitatea internațională nu ar trebui să accepte un precedent atît de periculos — ca un ocupant să-și poată dicta condițiile.”

Referindu-se la problema negocierilor prin intermediul unor state și la recunoașterea de jure a statului israelian, regele Hussein a declarat „ca trebuie desemnat care este statul Israel ce ni se va cere să-l recunoaștem. Acesta ale cărui contururi au fost fixate de O.N.U. în 1947, cel care și-a lărgit teritoriul ca urmare a războiului din 1948 sau cel care revendică „frontierele naționale” trasate în timpul ostilităților din luna iunie? În orice caz, această problemă, ca și toate celelalte, va putea fi abordată cu mediatorul pe care îl va numi secretarul general al O.N.U., U Thant”.

Premierul Iordaniei a anunțat că țara sa sprijină propunerea președintelui R.A.U. Gamal Abdel Nasser, privind convocarea unei noi reuniuni arabe la nivel înalt pentru a examina situația actuală din Orientul Apropiat, relatează agenția M.E.N. Regele Hussein al Iordaniei va lua parte la lucrările unei asemenea reuniuni dacă se va adopta o hotărîre definitivă.

După cum transmite corespondentul din Bagdad al agenției M.E.N., ministrul de stat pentru problemele prezidențiale, a anunțat vineri oficial că Irakul sprijină ideea convocării unei reuniuni arabe la nivel înalt. Agenția France Presse relatează că și guvernul marocan a propus convocarea unei reuniuni arabe la nivel înalt destinată examinării situației din Orientul Apropiat. La Rbat s-a anunțat că Irakul și Sudanul au răspuns pozitiv la această nouă propunere marocană, dar este necunoscută deocamdată poziția altor țări arabe.

Intr-un cartier din Nicosia

riodice din insulă. Un bărbat voinic, cu chipul brăzdat de riduri, destul de zgîrcit la vorbă, afirma atunci că ciprioții — greci și turci — ar putea trăi în liniște și bună înțelegere dar că „alții se joacă cu focul pe linia pulberosă adunată în Cipru”. Cei din jur le-au aprobat. În urmă cu câteva zile agențiile de presă aveau să vestească incidentele petrecute tocmai în această localitate. Vărsarea de sînge de la Agios Theodoros a fost urmată de altele. Au murit iarăși oameni nevoințați. Peste insula Afroditiei s-au coborît norii negri amenințîndu-i. Pe străzile Nicosiei explodează bombe. La „linia verde” răsună împușcături.

O apăsare pe trăgaci...

Drama acestei insule cu numai 600.000 de locuitori a început odată cu ocupația străină și continuă și în zilele noastre cînd, deși Ciprul este independent, existența bazelor militare ale altor țări creează o situație periculoasă. Avea dreptate LE MONDE cînd scria despre „fragilitatea păcii” în această parte a lumii. „Fragilitatea păcii” este

stătu o primejdie permanentă pentru pace”.

Insula trăiește într-o atmosferă de război. Guvernul cipriot a chemat sub arme pe ofițeri de rezervă urmînd, potrivit unor surse, să decreteze mobilizarea generală. Forțele armate au fost puse în stare de alarmă permanentă. Evenimentele din Cipru au implicat în întreaga zonă a Mediteranei răsăritene. Între Turcia și Grecia tensiunea a atins un punct de extremă gravitate. La Atena și Ankara se vorbește de posibilitatea unui conflict armat. Unele ziare și-au pregătit chiar titluri uriașe pentru a nu fi luate prin surprindere de începerea ostilităților. FRANCE PRESSE transmite din capitala turcă că „niciodată în fața începutului crizei atmosferă la Ankara nu a fost atît de apăsătoare”, iar din capitala vecină: „din nou stare de pregătire de război la Atena”. În pofida faptului că zvonurile privind iminența unei debarcări turcești în Cipru nu sînt încă confirmate în desfășurarea evenimentelor, primejdia unei confruntări militare greco-turce „nu ar fi scuzat cîtusi de puțin” — opiniază agenția pariziană, adăugînd însă că „este posibil că Ankara și-a acordat un oarecare răgaz pentru a permite Greciei să

Ora confesiunilor?

După momentul critic al devalorizării lirei sterline și a celorlalte monede din zona ei, a început operațiunea îngrată de „stabilire a răspunderilor”.

Pe lingă obișnuitele acuzații reciproce ale guvernelor lahurăst și opozitei conservatoare, dezbatînd Camera Comunelor (care s-au încheiat, așa cum am anunțat în ziarul de ieri, cu un vot de sprijinire a guvernului) au adus un element considerat senzational: ministrul de finanțe, Callaghan, a atacat „o organizație a marelui finanțier în frunte cu a numite elemente dubioase care pretind că actualul parlament și guvernul nu sînt în stare să rezolve problemele economice... Stupoarea Camerei, urmată de cereri zgornfoase de precizări, l-a determinat pe ministru să facă pe un ton iritat următoarea completare: „Una din organizațiile la care m-am referit este cea condusă de sir Paul Chambers. Oamenii lui pot fi cei mari mari exportatori din lume, dar ei trebuie... etc. etc.”.

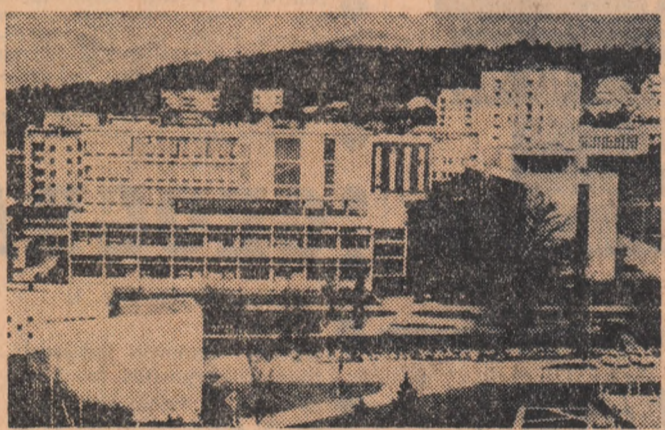
Joi seară, la televiziunea bri-

tanică ziaristii l-au hărțuit atît de rău cu întrebări pe primul ministru Wilson, încît acesta a fost nevoit nu numai să-și a-prindă de trei ori pipa sa tradițională, dar să declare oarecum resumat: „Noi am subestimată forța speculațiilor din țară și din străinătate”. Încercarea de a ridică un colț al cortinei îndărătlă căreia se ascunde activitatea de afaceri a primit indirect o replică în presa britanică. Ziarul TIMES a publicat în prima pagină un mare portret al lui sir Paul Chambers, „cel criticat în Camera de ministrul de finanțe” și un comentariu intitulat cu titlu: „Cîntecul de lebedă din cîntecul lui Callaghan...”

Iar valul speculațiilor se umflă. Ultimele două zile au fost marcate la bursa din Londra de așa-numita „febră a aurului”. În timp ce cursul acțiunilor diverselor companii s-a redresat, pe piața monetară se înregimentază o tendință nouă: ca expresie a neîncrederii în lira sterlină, se schimbă moneda pe aur. Pentru a evita panica, Banca Angliei a anunțat vineri la prînz că a luat contact cu alte cinci bănci și a primit asigurări de sprijin nelimitat, ceea ce îi dă posibilitatea să schimbe orice cantitate de aur. Dar actuala „goană după aur” lărgeste sfera incriminărilor dincolo de insulele britanice. Asaltul împotriva lirei vizează și dolarul, iar cererile financiare americane nu pot rămîne impasibile față de dorința unor cercuri de afaceri de a-și „manifesta încrederea” exclusiv în aur.

S-au adresat cuvinte de mustrare peste Atlantic și peste Canalul Mîncei: cererile financiare pariziene n-ar fi străine de „febra aurului”. Comentariile presei franceze au respins vineri acuzația că ar exista o acțiune premeditată, și au arătat că este vorba de „un fenomen natural” după aplicarea „devalorizării”. Și căutarea vinovaților continuă...

Z. FLOREA

IUGOSLAVIA. — Construcții noi la Zagreb

Expunere a ambasadorului României în fața studenților parizieni

„Cercul Europa” al studenților Institutului de studii politice al Universității din Paris — Institut care pregătește cadre pentru administrația de stat, activitatea economică și diplomație — a invitat joi după-amiază pe ambasadorul Republicii Socialiste România la Paris, Victor Dimitriu, să facă o expunere în fața studenților despre politica externă a României și despre concluziile practice privind dezvoltarea relațiilor economice dintre Franța și România. Au participat aproximativ 300 de studenți, preum și cadre didactice ale Institutului.

După ce ambasadorul român a expus liniile principale ale politicii externe a României, participanții au pus numeroase întrebări la care a răspuns ambasadorul român. Întrebările au scos în evidență interesul crescînd manifestat în Franța față de politica externă a României.

Mulțumind ambasadorului României pentru expunere, Philippe Toussaint, președintele „Cercului Europa”, a subliniat că aceasta a oferit o mai bună cunoaștere a politicii externe a României. El a relevat totodată rolul important al politicii externe a României pentru destinderea între Est și Vest.

Cu prilejul acestei expuneri, la sediul Ambasadei române din Paris a fost organizat un stand cu publicații românești de politică externă, economice, culturale, științifice și turistice.

PE SCURT ● PE SCURT ● PE SCURT ● PE SCURT

Președintele Adunării Generale a O.N.U., Corneliu Mănescu, a participat joi la o masă care a fost organizată în cinstea sa de ministrul afacerilor externe al Israelului, Abba Eban, cu ocazia plecării acestuia în țară.

Vineri, Corneliu Mănescu l-a primit în vizită de rămas bun pe ministrul afacerilor externe al R.A.U., Mahmoud Riad, înainte de întoarcerea acestuia în patrie.

PREȘEDINTELE Academiei Republicii Socialiste România, Mircea Nicolescu, care se află în vizită în R. D. Germană, a fost primit de ministrul pentru știință și tehnică al R.D. Germane, Günter Frey.

LA PRAGA s-a încheiat vineri lucrările celei de-a IX-a Conferințe a ministrilor sănătății din țările socialiste la care au participat delegații din R. P. Bulgaria, R.P.D. Coreeană, R.S. Cehoslovacă, R. D. Germană, R. P. Mongolia, R. P. Polonia, Republica Socialistă România, R. P. Ungară și U.R.S.S. Delegația Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale din Republica Socialistă România, a fost condusă de dr. Eugeniu Mares, adjunct al ministrului Sănătății și prevederilor sociale. Participanții au realizat un schimb de experiență în probleme curente ale ocrotirii sănătății.

GREVA STUDENȚILOR URUGUAYENI

STUDENTH și profesorii Universității naționale din Uruguay au declarat grevă în semn de protest împotriva reducerii fondurilor destinate învățămîntului superior în proiectul de buget pe anul viitor.

DUPĂ CUM ANUNȚĂ presa italiană, ministrul comerțului exterior al Italiei, Giusto Tolloy, va pleca duminică într-o vizită în Iugoslavia, România și Bulgaria. Programul acestor vizite prevede o serie de contacte și discutiți privind dezvoltarea relațiilor comerciale ale Italiei cu țările respective.

LA BERLIN a avut loc în zilele de 23 și 24 noiembrie cea de-a 3-a Plenară a C.C. al P.S.U.G. Günter Mittag, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.S.U.G., a prezentat raportul Biroului Politic. Referindu-se la realizările din acest an ale R.D. Germane, G. Mittag, a anunțat că în majoritatea sectoarelor economiei naționale planul pe anul 1967 a fost îndeplinit și depășit.

Sarcina fundamentală a planului economiei naționale a R.D.G. pe anul 1968, se arată în raport, constă în atingerea unui înalt nivel tehnico-științific în ce privește productivitatea muncii și calitatea producției.

POTRIVIT unui comunicat al Frontului Socialist de Eliberare Națională (F.S.L.N.) — organizație a partizanilor din Nicaragua — publicat de ziarul cuban „Granma”, Casimiro Sotelo, secretar general al Frontului Stîndejos Revoluționar (F.E.R.), a fost ucis la 4 noiembrie de către forțele de poliție din Nicaragua. Împreună cu el au fost ucși alți trei partizani.

Sotelo, în vîrstă de 22 de ani, era student în ultimul an la Facultatea de Drept de la Universitatea din Havana și președinte al Asociației Studenților din această facultate.

LA VARSOVIA s-a deschis la 24 noiembrie cea de-a 10-a Plenară a Comitetului Central al P.M.U.P. Stefan Jedrychowski, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P., președintele Comitet de Stat a Planificării de pe lingă Consiliul de Miniștri al R. P. Polone, a prezentat raportul Biroului Politic cu privire la problemele actuale ale aprovizionării pieței interne.

ÎNCETARE A FOCULUI ÎN NIGERIA?

Autoritățile rebelle biafraise au anunțat vineri că sînt gata să negocieze în vederea încetării ostilităților militare cu guvernul militar de la Lagos, informează agenția U. P. I. Într-o declarație transmisă de postul de radio Vocea Biafraise se arată că există posibilitatea de cooperare, indicînd că poate să se întrevadă posibilitatea încheierii războiului civil, care a costat sute de vieți omenești.

DEZVOLTAREA SCHIMBURILOR ECONOMICE FRANCO-POLONE

IN URMA ȘEDINTEI Comisiei mixte polono-franceze pentru problemele economice, la Geneva a fost semnat un protocol referitor la schimbul de mărfuri între cele două țări pe anul 1968. În protocol este consemnată existența unor condiții favorabile pentru colaburarea celor două țări. El conține, de asemenea, o serie de elemente noi care ușurează dezvoltarea schimbului reciproc de mărfuri. Potrivit agenției F.A.P., printre aceste elemente se numără liberalizarea largă a exportului industrial polonez în Franța și mai ales liberalizarea deplină a livrării efectuate în cooperare de către cele două țări. Protocolul consemnează, de asemenea, că Polonia a devenit recent membru plin al G.A.T.T.

POTRIVIT unui comunicat al Frontului Socialist de Eliberare Națională (F.S.L.N.) — organizație a partizanilor din Nicaragua — publicat de ziarul cuban „Granma”, Casimiro Sotelo, secretar general al Frontului Stîndejos Revoluționar (F.E.R.), a fost ucis la 4 noiembrie de către forțele de poliție din Nicaragua. Împreună cu el au fost ucși alți trei partizani.

LA VARSOVIA s-a deschis la 24 noiembrie cea de-a 10-a Plenară a Comitetului Central al P.M.U.P. Stefan Jedrychowski, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P., președintele Comitet de Stat a Planificării de pe lingă Consiliul de Miniștri al R. P. Polone, a prezentat raportul Biroului Politic cu privire la problemele actuale ale aprovizionării pieței interne.

„Maladie comunitară”

„În toate regiunile miniere ale țărilor din Europa occidentală, inclusiv Marea Britanie, dificultățile se agravează”. Afirmația este cuprinsă într-un comentariu lansat consacrat situației industriei carbonifere vest-europene, publicat de ziarul „LE MONDE”. Cotidianul parizian menționează că în țările Comunității economice a cărbunelui și oțelului (organism specializat al Pieței comune) numărul minerilor a fost redus cu un sfert din 1964 și pînă în prezent, iar situația industriei carbonifere este evidentiată, în mod pregnant, de o seamă de evenimente recente ce au avut loc în principalele țări producătoare de cărbune din Europa occidentală: Anglia și Republica Federală a Germaniei.

În Anglia, „profunda minie” a minerilor — care a fost caracterizată starea de spirit a acestei categorii de muncitori britanici de către președintele sindicatului minerilor scoțieni — s-a dezvoltat în urma dezvăluirilor făcute de lordul Robens, președintele comisiei naționale a cărbunelui, potrivit cărora producția de cărbune în prezent, la 80 milioane tone în 1980, îi va corespunde o reducere a numărului minerilor de la 387.000 la... 65.000. Confirmarea oficială a acestei intenții a avut loc în zilele mai fîrșite, cînd a fost dată publicității „Cartea albă” cu privire la politica energetică și care precizează că de aici înainte, datorită planului de închidere a minierilor, urmează să fie amenințați de șomaj în fiecare an alți aproximativ 26.000 mineri. Aceste măsuri, calificat „dezastruoase” de liderii sindacatelor minerilor, au avut drept consecință nu numai demonstrații de mineriilor din întreaga țară în capitala britanică, dar și amenințarea sindicatelor acestor țări de a înceta acordării sprijinului lor partidului laburist — fapt nu lipsit de importanță pentru acesta, știut fiind că respectivele sindacate constituiau pînă acum o forță de sprijin de nădejde al mișcării laburiste.

Dezbatere în Bundestagului vestgerman, au demonstrat, la rîndu-le, că „printrile griji care asaltează guvernul german, Kiesinger, criza cărbunelui nu este cea mai mică” (LE MONDE). Deja redusă din 1957 pînă în 1965 cu aproximativ 10 milioane tone, producția de cărbune a R.F.G. a continuat să scadă în 1966 cu alte circa 14 milioane tone, deși intențiile guvernului fînteau la o stabilizare a situației. În mod corespunzător numărul minerilor a „scăzut” cu 100.000 tar acum, cînd se vorbește de o nouă „stabilizare” a situației prin încercarea de reducere a producției și se asociază necesitatea concedierii a altor 80.000-100.000 mineri. Este de înțeles deci de ce, situația industriei carbonifere vest-germane se află în aceste zile în centrul atenției presei din această țară. Și, dacă se ia în considerare și situația din alte țări vest-europene — de pildă Consiliul național al cărbunelui din Belgia prevede o scădere a extracției de la 16 milioane tone, în 1967, la 11 milioane tone în 1970, prin închiderea unor mine, îndosebi din bazinele din sudul țării și, implicit, concedierea a 20.000 mineri — rezultă că este vorba de o adevărată „maladie comunitară” care, de astă dată însă, nu lasă în urmă doar victime în afara „bătrînului continent”.

I. C.